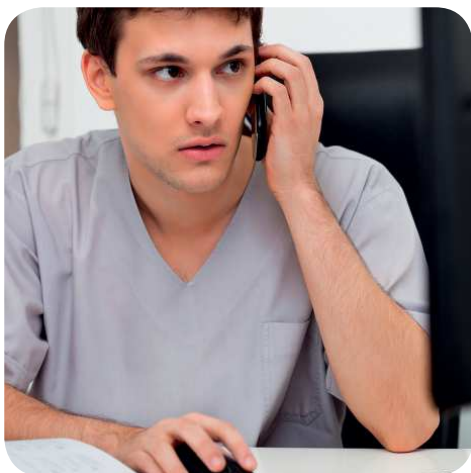

Activiteiten- verslag 2015

1 januari - 31 december

Volgens het geharmoniseerd EEG-verslag
verschenen in bijlage II van de Resolutie
van de Raad 90/C329/03

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Antigifcentrum

Militair Hospitaal Koningin Astrid
Bruynstraat 1 - 1120 Brussel

Administratie

t 02 264 96 36

f 02 264 96 46

e-mail info@poisoncentre.be

www.poisoncentre.be

Algemeen directeur
Dr. Martine MOSTIN

Administratief directeur
Anne-Marie DESCAMPS

INHOUDSTAFEL

1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS.....	5
1.1. Statuut.....	5
1.2. Personeel.....	6
1.3. Resultaten 2015 - Budget 2016	8
2. OPDRACHTEN EN ACTIVITEITEN VAN HET ANTIGIFCENTRUM	11
3. INFORMATIE OVER COMMERCIELE PRODUCTEN	15
4. PROFIEL VAN DE OPROEPEN.....	19
4.1. Doelgroep.....	19
4.2. Totaal aantal oproepen: 56.172	20
4.3. Hoe neemt men contact op met het Antigifcentrum.....	20
4.4. Aantal oproepen per maand	20
4.5. Aantal oproepen per dag	21
4.6. Aantal oproepen per uur.....	21
4.7. Wie belt waarvoor	22
5. PROFIEL VAN DE INTOXICATIES.....	25
5.1. De slachtoffers.....	25
5.2. Wijze waarop de blootstelling tot stand kwam.....	28
5.3. Categorie van producten.....	30
5.4. Geneesmiddelen	34
5.5. Huishoudproducten	37
5.6. Fytosanitaire producten.....	39
5.7. Plaats van de intoxicatie	41
5.8. Omstandigheden van de intoxicatie.....	42
5.9. Dodelijke gevallen.....	45
5.10. Behandeling	46
5.11. Vergiftigingen bij dieren.....	49
6. ANTIDOTA AFGELEVERD DOOR HET CENTRUM.....	51
7. AANVRAGEN VOOR INFORMATIE	53
8. DIVERSE ACTIVITEITEN	55
8.1. Projecten en studies	55
8.2. Congressen-Internationale vergaderingen	56
8.3. Cursussen - voordrachten	57
8.4. Allerlei.....	57
9. PERSAANDACHT IN 2015	59
10. CONCLUSIE	67
11. RAAD VAN BESTUUR	69

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

1.1. Statuut

Het Antigifcentrum is een koninklijke stichting van openbaar nut (K.B. van 10/3/1967).

Het Centrum is opgenomen in het Koninklijk Besluit van 9 oktober 2002 tot vaststelling van de nooddiensten. Dit Koninklijk Besluit bepaalt dat de operatoren de telecommunicatiekosten naar de urgentielijn op zich moeten nemen.

De minister van Volksgezondheid bepaalt het bedrag van de subsidie die aan het Antigifcentrum wordt toegekend in het kader van dringende medische hulp.

De Nationale Loterij betaalt de subsidie volgens het Koninklijk Besluit dat de verdeling van de subsidies van het begrotingsjaar vastlegt.

1.2. Personeel

Op 31/12/2015 telt het Centrum 28 medewerkers of 24,1 voltijds equivalenten.

CATEGORIE	AANTAL	VOLTIJDS EQUIVALENT
Directie	2	2
📁 Directeur generaal (arts)	1	1
📁 Administratief directeur	1	1
Wetenschappelijk personeel	14	10,8
📁 Artsen	13	10,0
📁 Apotheker	1	0,8
Algemeen secretariaat	3	2,8
📁 Boekhouder	1	1
📁 Medische en administratieve secretaresse	1	1
📁 Administratief medewerker	1	0,8
Secretariaat contact industrie	3	2,5
📁 Scanning en verwerking gegevens	1	1
	1	1
	1	0,5
Informatica personeel	2	2
📁 Coördinator informatica	1	1
📁 Netwerkbeheerder	1	1
Secretariaat beheer oproepfiches	2	2
📁 Invoer gegevens	1	1
	1	1
Technisch personeel	1	1
📁 Bibliothecharis - thesaurusbeheerder	1	1
Communicatie en marketing	1	1
📁 Communicatie	1	1
TOTAAL	28	24,1

1.3. Resultaten 2015 - Budget: 2016

KOSTEN	RESULTAAT 2015	BUDGET 2016
Personeelskosten	2.229.191,86	2.459.926,41
Werkingskosten	260.803,19	312.134,40
Prestaties derden	56.853,57	60.700,00
Congressen en vergaderingen	14.642,40	19.000,00
Huurlasten en onderhoud	45.999,80	56.900,00
Antidota	6.834,11	4.500,00
Informatica	31.228,12	28.500,00
Preventie en informatie	5.226,92	18.000,00
Documentatie	41.648,74	54.345,00
Post	273,97	2.700,00
Telecommunicatie	34.393,71	37.700,00
Bureelbenodigdheden	12.987,55	15.000,00
Verzekeringen	3.651,99	3.639,40
Meubilair	29,95	2.000,00
Andere werkingskosten	7.032,36	9.150,00
<u>Andere exploitatiekosten</u>	187.586,58	-31.000,00
Afschrijvingen	20.843,89	45.000,00
Provisies (vakanties,...)	162.716,57	-80.000,00
Financiële kosten	4.026,11	4.000,00
TOTAAL KOSTEN	2.677.581,63	2.741.060,81

INKOMSTEN	RESULTAAT 2015	BUDGET 2016
Facultatieve hulp (essenscia, Pharma.be)	86.510,00	86.510,00
Giften	5.00,00	450,00
Project CO	49.000,00	49.000,00
Project Farmacovigilantie FAGG	62.213,38	62.213,38
Project Pesticiden	0,00	0,00
Project Farmacovigilantie Vet. FAGG	6.211,68	6.211,68
Haalbaarheidsstudie Farmacovigilantie FAGG	0,00	0,00
Project gevaarlijke mengsels	29.993,00	20.000,00
Personeel bijzonder statuut (Actiris)	162.512,49	168.494,00
Personeel bijzonder statuut (Maribel)	23.562,50	57.000,00
Prestaties	12.527,39	5.550,00
Terugname provisies	0,00	0,00
Financiële opbrengsten	1.830,09	2.000,00
Basissubsidie Volksgezondheid via de Nationale Loterij	2.044.930,00	2.085.828,60
Project conventie Groot-Hertogdom Luxemburg	198.112,00	198.112,00
TOTALE INKOMSTEN	2.677.902,53	2.741.369,66
SALDO	320,90	308,85

Het Koninklijk Besluit van 25 november 1983 dat de missies van het Centrum definieert zou moeten worden herzien om er de opdrachten aan toe te voegen die in de loop van de jaren toegevoegd werden aan de missies van het Antigifcentrum. Het laatste voorstel tot herziening dateert van 2001 en zou moeten worden aangepast om rekening te houden met de evolutie van de Europese regelgeving.

2. OPDRACHTEN EN ACTIVITEITEN VAN HET ANTIGIFCENTRUM

De opdrachten zijn opgenomen in het Koninklijk Besluit van 25 november 1983 (B.S. van 6 januari 1984).

Telefonische informatieverstrekking bij acute vergiftigingen

De belangrijkste activiteit van het Antigifcentrum is het 24 uur per dag, 7 dagen per week, verstrekken van toxicologische informatie aan het publiek, artsen en andere hulpverleners in België. De permanentie is bereikbaar via het gratis telefoonnummer 070/ 245 245. Een ploeg van dertien artsen, bijgestaan door een apotheker, beantwoordt de oproepen.

Bij elke oproep evalueren onze artsen het risico op intoxicatie. Ze geven advies omtrent de eerste zorgen en omtrent de noodzaak van een medische interventie of een hospitalisatie. Bij de oproepen van medische professionals geven de artsen ook extra informatie omtrent de toxische eigenschappen van het product, de symptomen te wijten aan de intoxicatie, de uit te voeren onderzoeken en de behandeling.

De betrokken producten variëren van geneesmiddelen, huishoudproducten, pesticiden, biociden, cosmetica, drugs, planten, dieren en voeding of chemische producten.

Het Centrum beschikt niet over een hospitalisatie-eenheid of over een labo voor klinische toxicologie.

Dankzij de conventie die in juni 2015 ondertekend werd tussen het Belgisch Antigifcentrum en het Groothertogdom Luxemburg, kunnen de inwoners van het Groothertogdom Luxemburg het Belgisch Antigifcentrum raadplegen bij eventuele vergiftigingen. Het nummer 8002-5500 is gratis toegankelijk.

Documentatie

Het Antigifcentrum beheert een grote wetenschappelijke en technische databank met betrekking tot giftige stoffen.

Om de oproepen te kunnen beantwoorden, beschikken de artsen aan de telefoon over een omvangrijke kennisdatabank:

 De commerciële naam van een product is het vertrekpunt voor de zoektocht bij het merendeel van de oproepen. Om het risico te kunnen inschatten moet de arts eerst weten welke bestanddelen een product bevat. De commerciële fiche bevat de samenstellingen van bepaalde categorieën van producten die de industrie bij wet verplicht is door te geven. Veel bedrijven geven ook vrijwillig de samenstellingen door van vaak gebruikte producten die niet gevaarlijk zijn, maar die wel bij ongevallen betrokken kunnen raken. Deze databank van producten en samenstellingen wordt constant up-to-date gehouden en bevat ondertussen meer dan 300.000 producten.

 Nadat hij kennis heeft genomen van de samenstelling van een product, zal de arts -indien nodig- gespecialiseerde databanken raadplegen voor meer informatie over de giftigheid van een bepaald bestanddeel. Onze artsen volgen de meest interessante intoxicaties op. Het resultaat van deze follow-up wordt opgenomen in een interne database. De opvolging van de oproepen laat het Antigifcentrum toe om informatie te verzamelen omtrent de producten waarvan de toxiciteit voor de mens slecht is gekend.

 Een documentalist organiseert en analyseert gegevens uit de literatuur: artikels met betrekking tot toxicologie in de medische literatuur worden op regelmatige basis bewaard, geïndexeerd en ingegeven in een databank opdat ze snel kunnen worden teruggevonden. De interessantste artikels worden doorgespeeld aan de artsen, wat hun permanente vorming ten goede komt.

➤ Beschikbaar stellen van antidota

In nauwe samenwerking met de spoeddiensten van ziekenhuizen richt het Antigifcentrum zich op het vergemakkelijken van de toegang tot antidota.

De behandeling van intoxicaties bestaat meestal uit het steunen van de vitale levensfuncties en het bestrijden van de symptomen.

Er zijn nochtans intoxicaties waarvoor het toedienen van antidota of specifieke medicatie aangewezen is.

Sommige antidota zijn courante geneesmiddelen en zijn in alle ziekenhuizen beschikbaar, zoals N-Acetylcysteïne, gebruikt bij paracetamol-intoxicaties om leverschade te voorkomen of fytomenadion (vitamine K1), gebruikt bij de intoxicatie met anticoagulantia.

Andere antidota worden slechts in uitzonderlijke gevallen gebruikt en zijn om commerciële redenen niet geregistreerd in België als geneesmiddel. Producten zoals chelatoren van zware metalen of cholinesterase reactivators zijn in Frankrijk of in Duitsland geregistreerd en moeten geïmporteerd worden, wat in geval van nood hun beschikbaarheid beperkt.

Sommige producten zijn bovendien heel duur, hebben een beperkte houdbaarheid en zijn slechts beschikbaar in enkele grote ziekenhuizen zoals de digitalis antilichamen of de antisera. Daarom houdt het Antigifcentrum een voorraad ter beschikking voor ziekenhuisartsen en organiseert het Antigifcentrum, indien nodig, het transport van de gevraagde geneesmiddelen.

Het Antigifcentrum beschikt over:

- Digitalisspecifieke antilichamen (Digifab®);
- Anticholinergica inspuikbaar: Biperideen (Akineton®);
- Chelatoren van zware metalen:
 - BAL (Dimercaprol®),
 - Pruisisch Blauw (Antidotum Thalii Heyl®),
 - Dinatrium calcitetracemaat (Calcium Edetate de Sodium®),
 - Penicillamine (D-) (Metalcaptase®),
 - Succimer (Succinacaptal®);
- Physostigmine (Anticholium®);
- Een cholinesterase reactivator: Pralidoxime methylsulfaat (Contrathion®);
- Silibinine (Legalon®);

➤ Antisera:

Antigif Lactrodectus Mactans (serum afkomstig van paarden voor de behandeling van beten van de zwarte weduwe);

- Een hoogwaardig gezuiverd polyvalent serum voor de behandeling van beten van Europese adders (Viperfav®).

Tweeëntwintig ziekenhuisapotheken, verspreid over heel België, stellen eveneens antidota ter beschikking aan gehospitaliseerde patiënten. Zij brengen het Antigifcentrum regelmatig op de hoogte van hun voorraad. Het Centrum kan zo de geneesheren voor een welbepaald product verwijzen naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis.

Op dit ogenblik zijn er problemen met toelevering van twee producten, Viperfav® en fomepizole.

Sinds juni 2005 is fomepizole, dat wordt gebruikt bij een methanol- en ethyleenglycolvergiftiging, niet langer beschikbaar. Het Agentschap van Geneesmiddelen moet toelating geven om het middel, dat momenteel in Frankrijk beschikbaar is, te mogen invoeren ten voorlopigen titel. Gezien er nog geen toelating is, is het enige beschikbare middel ethanol, dat veel moeilijker te gebruiken is dan fomepizole.

➤ Toxicovigilantie

Het Antigifcentrum heeft hiernaast ook een opdracht van toxicovigilantie die er in bestaat situaties op te sporen waar een nieuw of onaanvaardbaar risico bestaat voor de gezondheid, gekoppeld aan het voorstellen van maatregelen om het risico onder controle te houden.

De data die de antigifcentra verzamelen worden gebruikt om dossiers te documenteren die beperkingen wenselijk op te leggen aan bepaalde substanties op Europees niveau. Het voorstel om het gebruik van methanol te beperken in de vloeibare producten voor ruitensproeiers is een recent voorbeeld.

➤ Samenstellingen van gevaarlijke mengsels aanwezig op de Belgische markt

Aan de fundamentele missie van het Antigifcentrum, zoals bepaald in het Koninklijk besluit van november 1983, zijn nog andere taken toegevoegd.

Het Antigifcentrum kreeg eveneens de opdracht om de volgende samenstellingen te ontvangen:

- De samenstelling van gevaarlijke preparaten (KB van 11.01.1993 betreffende de indeling, verpakking en etikettering van gevaarlijke preparaten);
- De samenstelling van pesticiden voor landbouwkundig gebruik (KB van 28.02.1994 betreffende de bewaring, het op de markt brengen en het gebruik van pesticiden voor landbouwkundig gebruik);
- De samenstelling van biociden (KB van 5.9.2001 betreffende het op de markt brengen en het gebruik van biociden);

Het Koninklijk Besluit van 1993 dat de verplichting oplegde om gevaarlijke mengsels aan te geven aan het Antigifcentrum, werd in juni 2015 opgegeven. De reden hiervoor was het in werking treden van de reglementering 1272/2008/EU in verband met de classificatie, etikettering en verpakking van substanties en mengsels. Artikel 45 van deze reglementering, bekend onder de naam CLP-reglementering, voorziet dat elke lidstaat een instelling aanduidt die verantwoordelijk is voor de ontvangst van de aangiften van gevaarlijke mengsels die op de markt komen. In België was het Koninklijk Besluit dat het Antigifcentrum aanduidt als verantwoordelijke instelling nog niet gepubliceerd op 31 december 2015. Zolang dit niet gebeurd is, is de industrie niet verplicht tot aangifte bij het Antigifcentrum noch tot betaling bij FOD Volksgezondheid. Het aantal aangiftes in 2015 lag nochtans niet lager dan voordien.

Door de ondertekening van de conventie met het Groothertogdom Luxemburg in juni 2015, is het Centrum de instantie die verantwoordelijk is voor de producten die op de Luxemburgse markt worden gebracht waaronder gewasbestrijdingsmiddelen en biociden.

➤ Diverse activiteiten

- Het controleren van de eerste hulpinstructies voor de bijsluiters van biociden en pesticiden;
 - Het deelnemen aan belangrijke evenementen en beurzen over thema's van gezondheid en veiligheid;
 - Het geven van vorming aan professionele zorgverstrekkers zoals verpleging, brandweer, ...) en dit in de mate van de mogelijkheden;
 - Het samenwerken met Antigifcentra van andere landen.
- Het Antigifcentrum neemt deel aan twee werkgroepen georganiseerd door de Europese Commissie, met als onderwerp de Europese reglementering omtrent de transmissie van de gegevens van de industrie aan de Europese antigifcentra. Deze werkgroepen worden georganiseerd door DG GROWTH (ex DG Enterprise and Industry). De ene werkgroep houdt zich bezig met de harmonisering van de gegevens die moeten doorgegeven worden in verband met gevaarlijke mengsels. Een tweede werkgroep volgt de implementatie op van de Europese databank van cosmetische producten.
- Het jaarlijks congres van de EAPCCT (European Association of Poison Centres and Clinical Toxicologists) is belangrijk voor de uitwisseling van kennis en ervaring. In 2015 vond het congres plaats in Malta en waren er bijdrages van het Antigifcentrum over koolstofmonoxide, de blootstelling aan corrosieve producten en therapeutische vergissingen.

3.

INFORMATIE OVER COMMERCIELE PRODUCTEN

Bij een oproep aan het Centrum wordt het product, betrokken bij een intoxicatie, meestal onder haar commerciële naam omschreven. De arts zal dan ook eerst en vooral de samenstelling van het product opzoeken.

Historiek

Bij de oprichting van het Antigifcentrum in 1963 bestond er geen enkele reglementering die de toegang tot de samenstelling voorzag van een product dat betrokken was bij een ongeval. Deze informatie viel onder het fabrieksgeheim.

Op het etiket stonden er bovendien geen preventieve raadgevingen of maatregelen die men moest nemen bij accidentele blootstelling.

Informatie over de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen ontbrak.

Toch kon het Antigifcentrum vanaf zijn ontstaan samenwerken met de Belgische Chemische Nijverheid, voornamelijk met de sectoren geneesmiddelen, landbouwproducten, cosmetica en huishoudproducten. Talrijke fabrikanten stemden ermee in om de samenstelling van hun producten aan het Antigifcentrum door te geven, om zo een snelle interventie toe te laten bij een ongeval.

Deze uitwisseling van gegevens met de industrie werd uitsluitend op vrijwillige basis voortgezet tot in 1993, het jaar waarin Richtlijn 88/379/EEG omgezet werd in Belgisch recht.

Huidige situatie

Vandaag de dag is de aangifte van gevaarlijke mengsels onderworpen aan de CLP-reglementering. Het Antigifcentrum ontvangt sedert juli 2013 niet langer de samenstelling van cosmetische producten, gezien dit wordt geregeld via een Europees platform, het 'Cosmetic Products Notification Portal (CPNP)'.

Het uitwisselen van gegevens met de industrie op vrijwillige basis blijft nochtans actueel: er komen talrijke intoxicaties voor met producten die niet gedekt zijn door de huidige reglementeringen.

Ondanks zijn goede samenwerking met de Industrie, ontvangt het Centrum nog altijd oproepen voor producten die niet in zijn databank werden opgenomen. In dat geval wordt er contact gelegd met de verdeler, de fabrikant, de invoerder of met een buitenlands Antigifcentrum, om zo snel mogelijk de samenstelling van het betrokken product te

ontvangen. Voor 434 producten beschikte het Centrum niet over de correcte samenstelling en startte het een opzoeking om de samenstelling van het product te achterhalen, en dit op het ogenblik van de oproep.

In 2015 ontving het Antigifcentrum 10.294 samenstellingen van producten. Dit zijn er veel meer dan in 2014 (+92%). Dit heeft vooral te maken met een groot aantal veiligheidsfiches die in overeenstemming werden gebracht met de nieuwe CLP-reglementering.

Beheer van de aangiften

Het secretariaat van het Antigifcentrum beheert de aangiften die door de industrie worden doorgegeven.

De aangifte van samenstellingen gebeurt voor het overgrote deel via elektronische weg. Het secretariaat "contacten met de industrie" controleert de kwaliteit van de doorgestuurde gegevens alvorens ze in de databank in te voeren. Wanneer er gegevens ontbreken, wordt bijkomende informatie gevraagd aan de verantwoordelijke voor de aangifte.

Indien een arts tijdens een telefonische oproep het betreffende product niet terugvindt in de databank, of wanneer de gevonden informatie niet recent genoeg is, neemt het Antigifcentrum contact met het bedrijf in kwestie om een recente samenstellingsfiche van het product te ontvangen.

De commerciële wisselingen evolueren en de toevlucht om via internet te kopen spreekt vele consumenten aan. De aankoop van voedingssupplementen, schoonmaakmiddelen, cosmetica of andere producten via internet maken de toegang moeilijk tot betrouwbare informatie over de samenstelling van de producten: het is dikwijls moeilijk om in contact te komen met de verantwoordelijke die de producten op de markt brengt en om de samenstelling te verkrijgen.

De invloed van Europa is
voelbaar in het databeleid
van de Antigifcentra

Cosmetica

In november 2009 werd een nieuw Europees Reglement (CE nr 1223/2009) betreffende cosmetische producten aangenomen. De meeste nieuwe maatregelen zijn van toepassing sinds 13 juli 2013.

Sinds die datum wordt de samenstelling van cosmetica gecentraliseerd in een Europese databank (CPNP-databank), die beheerd wordt door de Europese Commissie. Een onderhoudscomité, bestaande uit vertegenwoordigers van de Commissie, bedrijven en Antigifcentra komt minimum twee maal per jaar bijeen om de implementatie van deze databank op te volgen. Om veiligheidsredenen gaf de Commissie geen gehoor aan de vraag van de antigifcentra om de gegevens die hen aanbelangen te kunnen downloaden. De noodzaak om zich in verbinding te moeten stellen met de CPNP-database om toegang te hebben tot de samenstelling van cosmetica vertraagt de toegang tot de gegevens van deze producten. Er komt veel kritiek van de gebruikers op de ingewikkelde login-procedure.

Gevaarlijke mengsels

Zoals hoger vermeld voorziet het Koninklijk Besluit van 11 januari 1993 in de aangifte van de samenstelling van gevaarlijke mengsels aan het Antigifcentrum. Dit bleef van toepassing tot 31 mei 2015, aanvangsdatum van het reglement 1272/2008/CE, het zogenaamde CLP-reglement.

Elke lidstaat moet in het kader van artikel 45 een organisme aanduiden dat belast is met het ontvangen van de informatie.

De industrie wenst al lang een uniform systeem in de lidstaten ter vervanging van de verschillende systemen die nu bestaan, met elk hun aparte eisen wat betreft formaat en door te sturen gegevens.

De Commissie (DG Internal Market and services, Industry, Entrepreneurship and SMEs, afgekort DG GROWTH) heeft een werkgroep opgericht die belast is met het vinden van een consensus en de voorbereiding van een annex aan de CLP-reglementering die het formaat en de inhoud bepaalt van de gegevens die moeten worden doorgegeven.

Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Commissie, de bevoegde autoriteiten, de industrie en de European Association of Poison Centres and Clinical Toxicologists (EAPCCT).

Iedereen gaat akkoord met het formaat XML en er werd een eerste applicatie voorgesteld voor de aangifte van de mengsels. Het is minder gemakkelijk om een akkoord te bereiken over de details van de informatie van de samenstellingen, de toevoeging van een categorie die toelaat om het product te ordenen in een gemeenschappelijk classificatieschema of de toevoeging van een uniek identificatienummer (Unique Product Identifier) op het etiket van de producten. Dit identificatienummer is bedoeld om een link te leggen tussen de commerciële benaming en zijn notificatie in de databank.

De verhouding tussen de kosten en baten van de harmonisatie van de gegevens is een belangrijk item voor de industrie. Er werden voorstellen gedaan om de aangiftes van producten met vergelijkbare formules te kunnen groeperen, zoals de verfsoorten, of om het aantal nieuwe aangiftes te beperken indien de samenstelling slechts een beetje wijzigt. De

industrie pleit ook voor een beperkte aangifte van de veiligheidsfiches voor mengsels die alleen in de industrie worden gebruikt. Het is geen gemakkelijke oefening om de belangen van de industrie en van de antigifcentra met elkaar te verzoenen wat betreft haalbaarheid en kost. Dit zal slechts lukken als er voor elke partij een win-win in zit.

4. PROFIEL VAN DE OPROEPEN

4.1. Doelgroep

Het Antigifcentrum beantwoordt oproepen afkomstig van het hele Belgisch grondgebied (11.209.044 inwoners op 01/01/2015).

De oproep gebeurt in 56% van de gevallen in het Frans, in 44% van de gevallen in het Nederlands. De andere talen zijn voornamelijk het Engels (134 oproepen) en het Duits (37 oproepen).

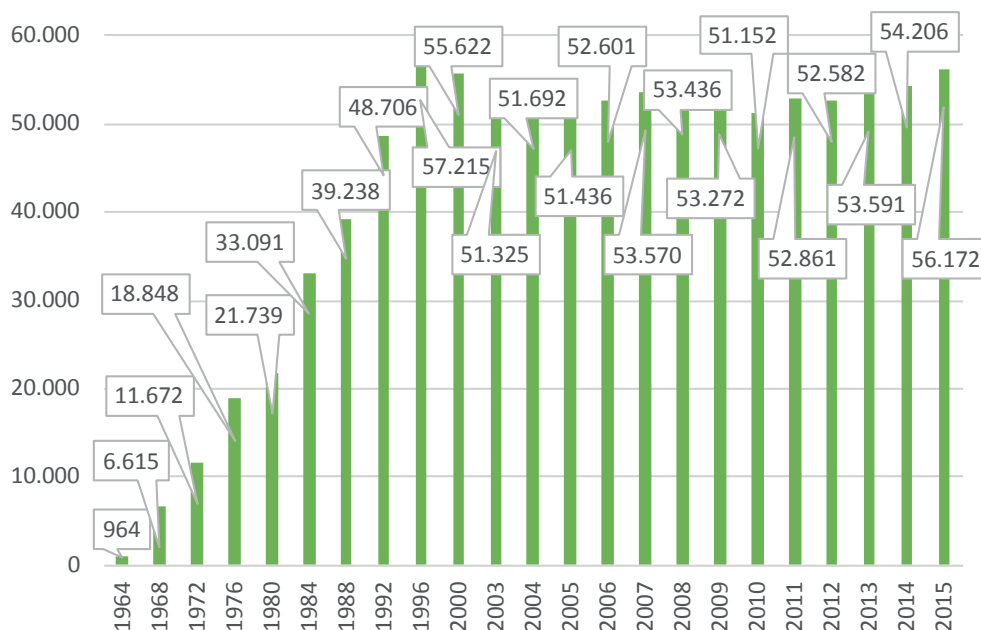
Oproepen vanuit het buitenland	
LAND	TOTAAL
Groot Hertogdom Luxemburg	382
Nederland	59
Frankrijk	40
Duitsland	3
TOTAAL	484

Op 2 juni 2015 ondertekende het Belgisch Antigifcentrum een conventie met het Groothertogdom Luxemburg om de 576.200 inwoners van het Groothertogdom toe te laten het Belgisch Antigifcentrum te contacteren bij een mogelijke intoxicatie. In het verleden hadden de artsen en apothekers van het Groothertogdom al toegang tot het Belgisch Antigifcentrum. Het Antigifcentrum is toegankelijk via een Luxemburgs gratis nummer: 8002-5500. Het aantal oproepen uit het Groothertogdom steeg van 140 in 2014 naar 343 in 2015 (+145%).

In Nederland is het Antigifcentrum niet toegankelijk voor het grote publiek. Elk jaar krijgt het Belgisch Antigifcentrum oproepen van mensen die het nummer op het internet gevonden hebben, maar dit aantal blijft eerder beperkt (59 oproepen in 2015).

4.2. Totaal aantal oproepen: 56.172

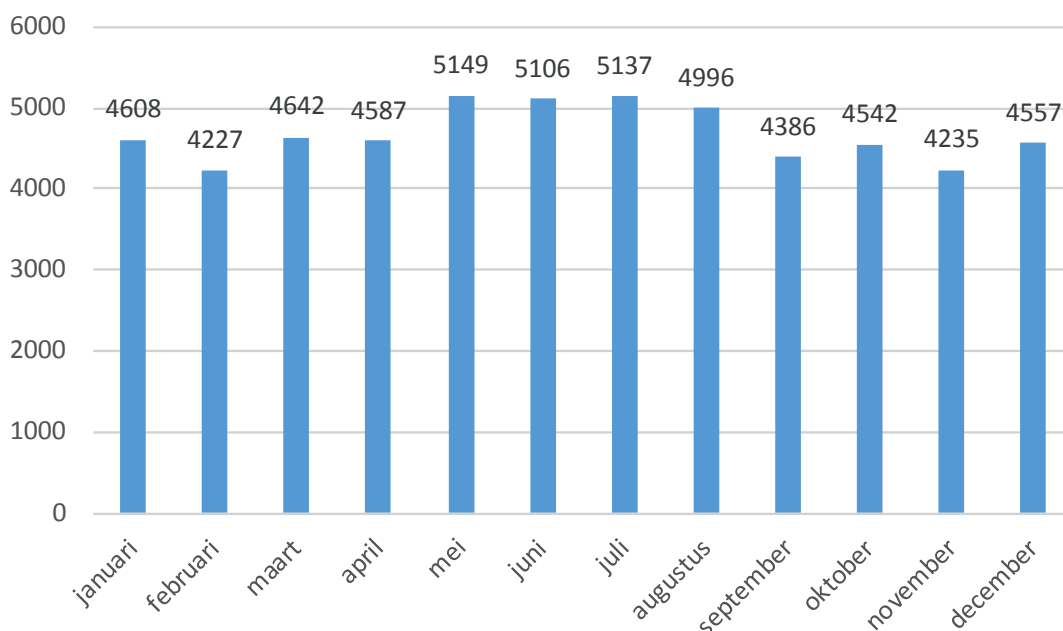
Het aantal oproepen steeg met 3,4% tegenover 2014.

4.3. Hoe neemt men contact op met het Antigifcentrum

Het contact gebeurt voornamelijk via de telefoon (99,5%).

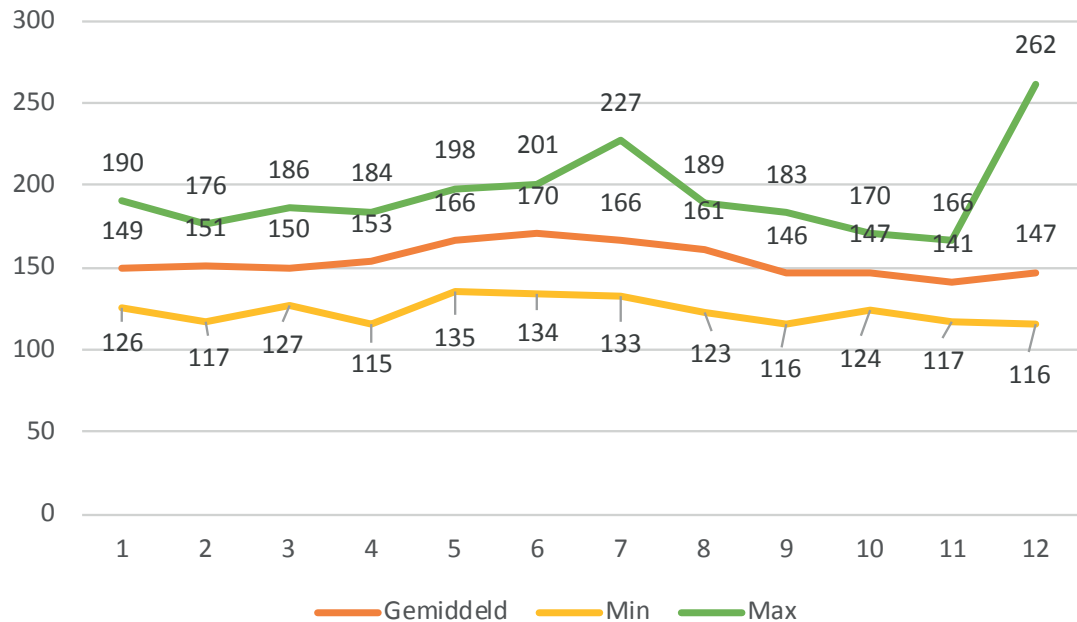
4.4. Aantal oproepen per maand

Zoals elk jaar het geval is, zijn er meer oproepen in mei en augustus. In die periode zijn de dagen langer en zijn er veel schoolvakanties.

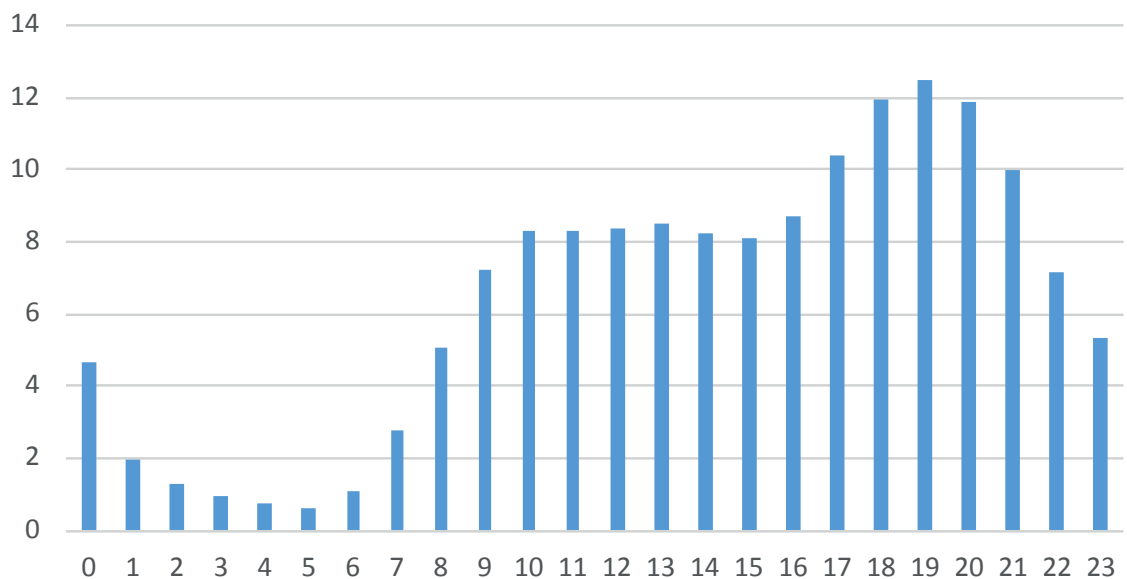
4.5. Aantal oproepen per dag

Het Centrum ontvangt gemiddeld 154 oproepen per dag. Het minimum aantal oproepen ontvangen in 2015 is 115 en het maximum is 262.

4.6. Aantal oproepen per uur

We zien een eerste hoogtepunt in het aantal oproepen in de late ochtend en een grotere piek in de vroege avond.

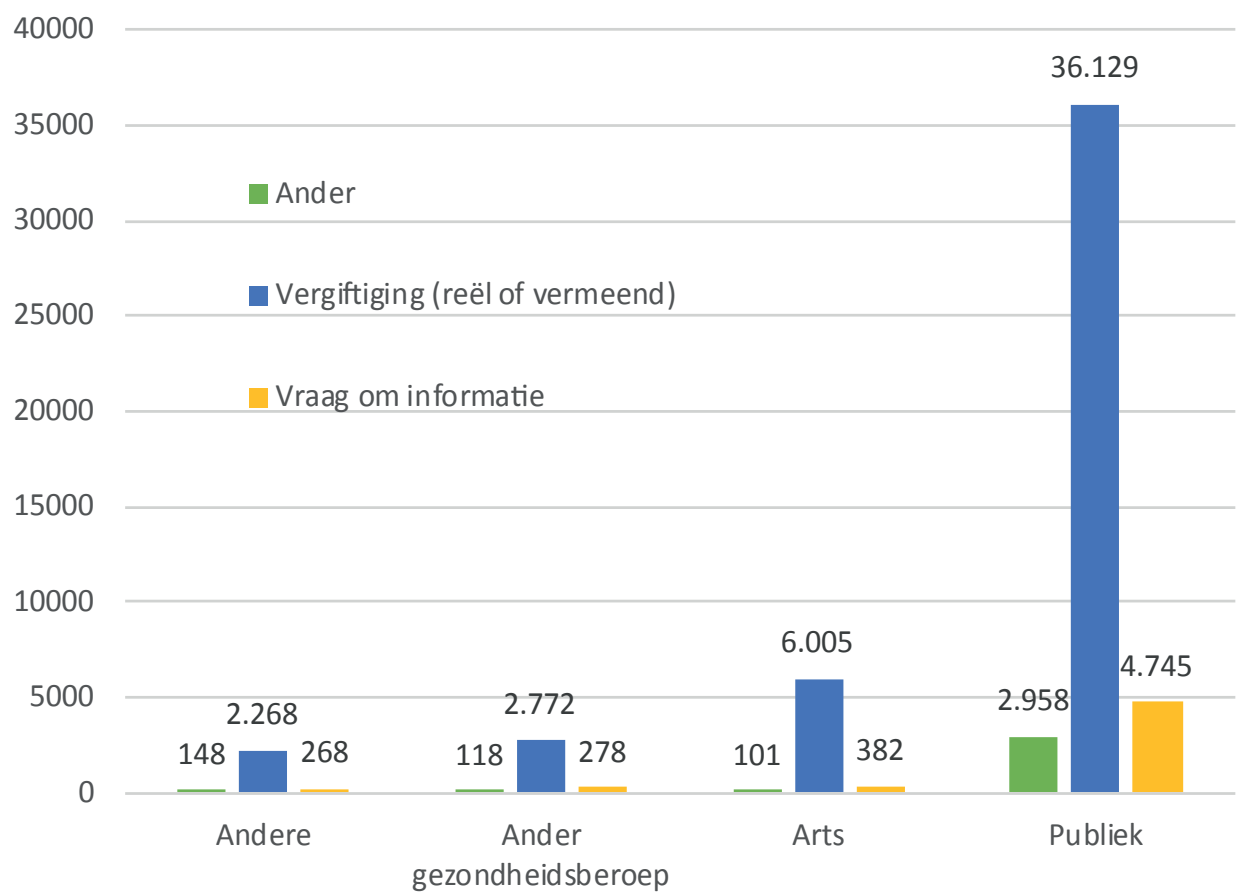

4.7. Wie belt waarvoor

Van de 56.172 oproepen uit 2015 zijn er 47.174 "klassieke oproepen" (of 83,9%). Onder "klassieke oproepen" verstaan we "reële blootstellingen aan een product". We spreken liever niet over een intoxicatie of vergiftiging omdat de cijfers enkel het aantal contacten met producten weergeeft, ongeacht de ernst van de blootstelling.

De resterende 8.998 oproepen gaan om "vragen om informatie" of "andere".

36.129 (76,5%) van de 47.174 "klassieke oproepen" zijn afkomstig van het grote publiek, tegenover 8.777 (18,6%) van mensen met een gezondheidsberoep.

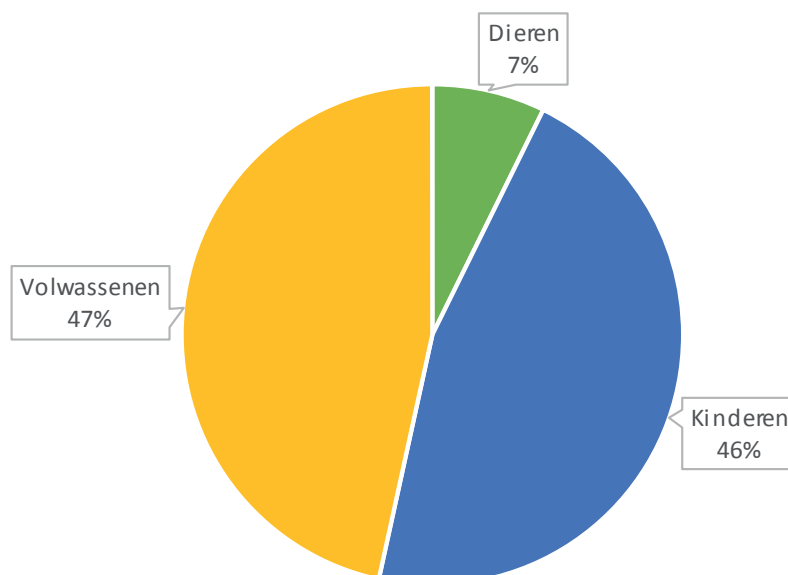
5. PROFIEL VAN DE INTOXICATIES

De term intoxicatie wordt verder in dit rapport gebruikt om een blootstelling aan een product te omschrijven, ongeacht de ernst van die blootstelling

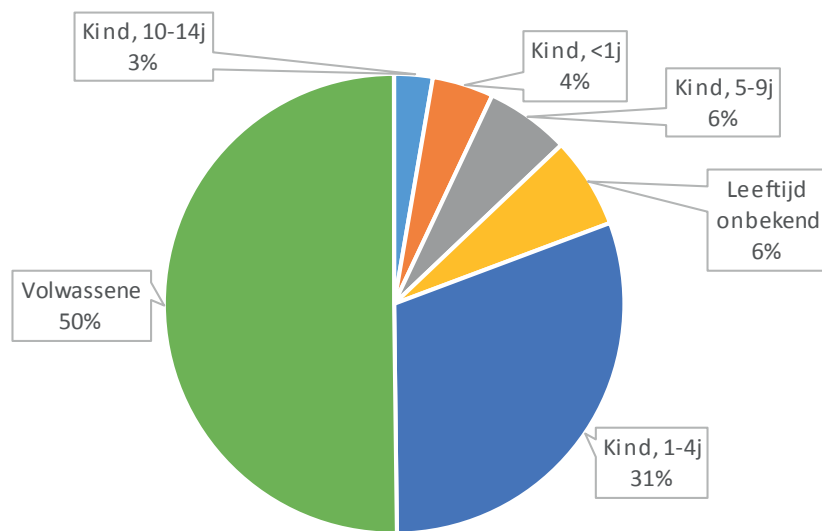
5.1. De slachtoffers

Bij één oproep kunnen er meerdere slachtoffers zijn. Het aantal slachtoffers ligt dan ook hoger dan het aantal oproepen. Bij de 47.174 klassieke oproepen waren er in totaal 44.400 mensen (22.298 volwassenen en 22.102 kinderen) betrokken, naast 3.488 dieren.

Verhouding volwassene/kind/dier

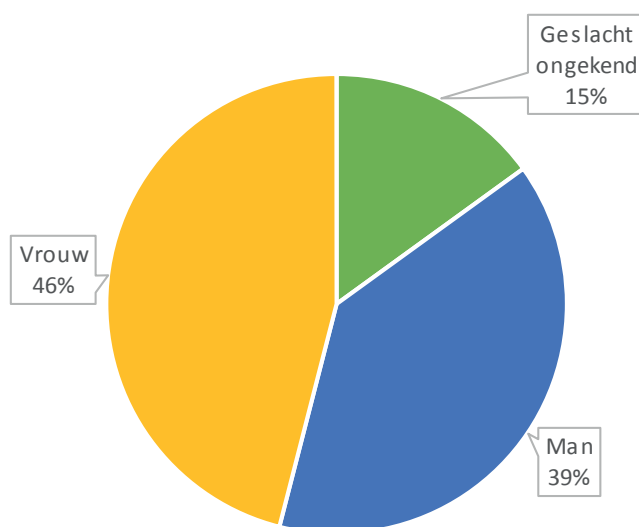

Slachtoffers per leeftijdsgroep

LEEFTIJD SKLASSE	AANTAL
Volwassene	22.298
Kind < 1 jaar	1.928
Kind 1 - 4 jaar	13.533
Kind 5 - 9 jaar	2.619
Kind 10 - 14 jaar	1.186
Kind leeftijd niet gekend	2.836
TOTAAL	44.400

Slachtoffers volgens geslacht

Het aantal oproepen voor mannen (17.413) is lager dan dat voor vrouwen (20.436).

In 6.551 gevallen wordt het geslacht van het slachtoffer niet meegedeeld.

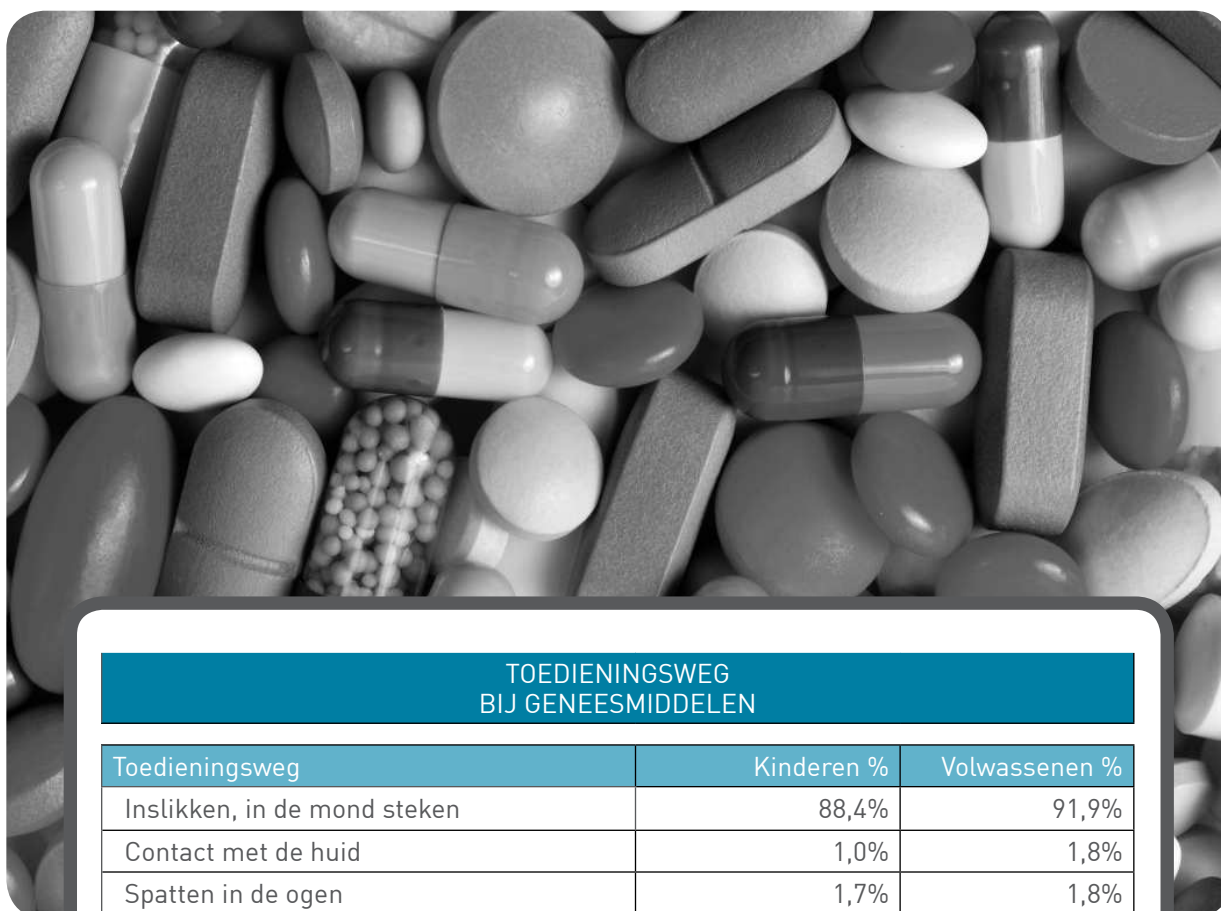
In 410 gevallen gaat het om een blootstelling tijdens de zwangerschap en bij 171 oproepen om een blootstelling tijdens de borstvoeding.

5.2. Wijze waarop de blootstelling tot stand kwam

Toedieningsweg bij geneesmiddelen

Bij volwassenen en kinderen verschilt de blootstellingswijze licht. Bij oproepen over geneesmiddelen is inname door de mond de belangrijkste blootstellingsweg voor beide groepen.

Bij kinderen ziet men echter vaker de toediening van een geneesmiddel via het rectum of de neus omdat in de pediatrie vaker gebruik gemaakt wordt van zetpillen en neusdruppels.

TOEDIENINGSWEG BIJ GENEESMIDDELEN

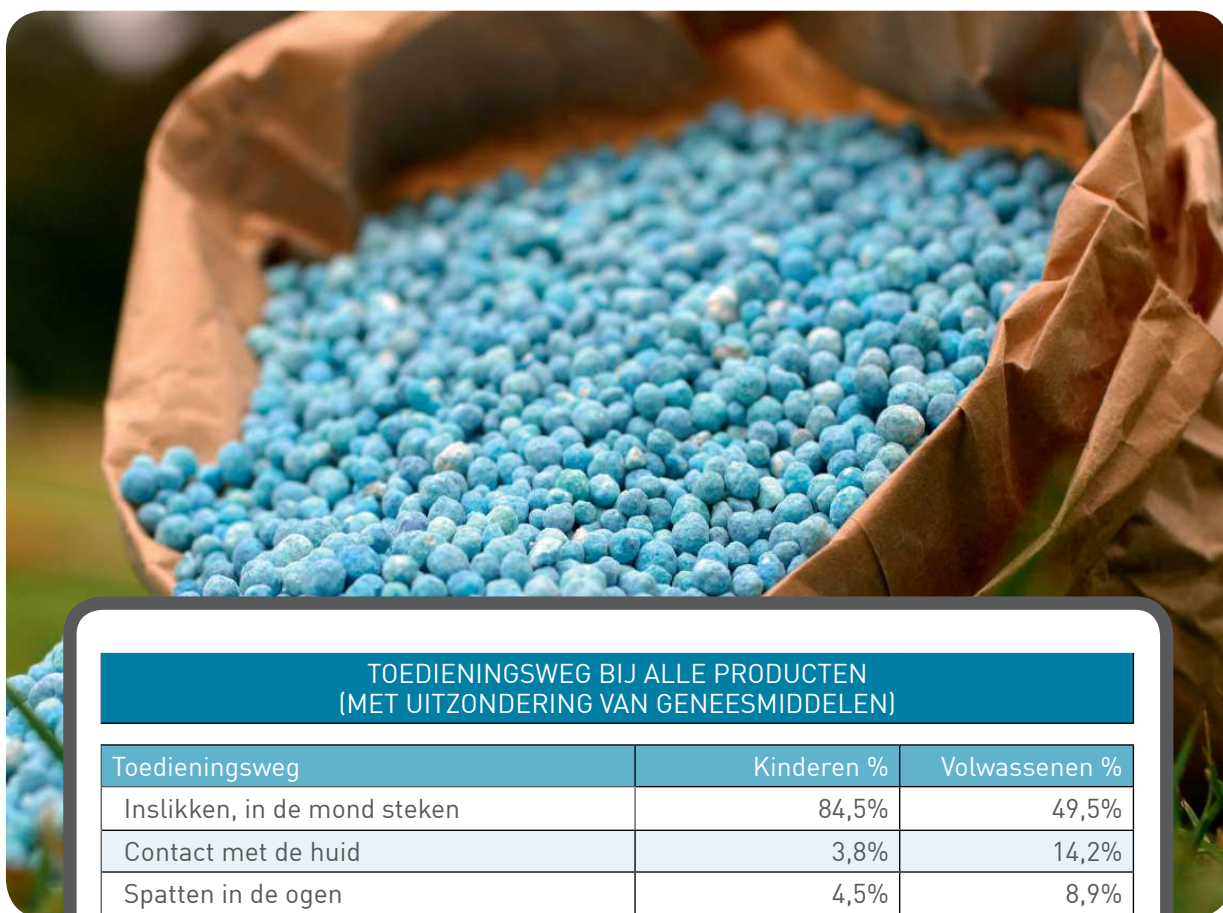
Toedieningsweg	Kinderen %	Volwassenen %
Inslikken, in de mond steken	88,4%	91,9%
Contact met de huid	1,0%	1,8%
Spatten in de ogen	1,7%	1,8%
Inhalatie	1,6%	1,0%
Neus	4,3%	0,6%
Rectaal	1,2%	0,1%
Inspuiting (sc, im, iv)	0,6%	1,5%
Andere, niet gepreciseerd	0,5%	0,4%
>1 manier van blootstelling	0,8%	0,9%
TOTAAL	100%	100%

Toedieningsweg bij alle producten (uitgezonderd geneesmiddelen)

Voor de producten die niet behoren tot de geneesmiddelen zijn de verschillen groter.

Het hoge percentage blootstelling via de mond bij kinderen is het gevolg van een normaal verkenningsgedrag bij kinderen onder de 4 jaar.

Bij volwassenen veroorzaken vergissingen bij het gebruik vaak ongevallen: inhalatie, spatten in de ogen of op de huid vertegenwoordigen 42,0% van de blootstellingsweg tegenover 10,7% bij kinderen.

TOEDIENINGSWEG BIJ ALLE PRODUCTEN
(MET UITZONDERING VAN GENEESMIDDELEN)

Toedieningsweg	Kinderen %	Volwassenen %
Inslikken, in de mond steken	84,5%	49,5%
Contact met de huid	3,8%	14,2%
Spatten in de ogen	4,5%	8,9%
Inhalatie	2,4%	18,9%
Neus	0,2%	0,4%
Inspuiting (sc, im, iv)	0,1%	0,8%
Andere, niet gepreciseerd	1,4%	4,3%
> 1 manier van blootstelling	3,1%	3,0%
TOTAAL	100%	100%

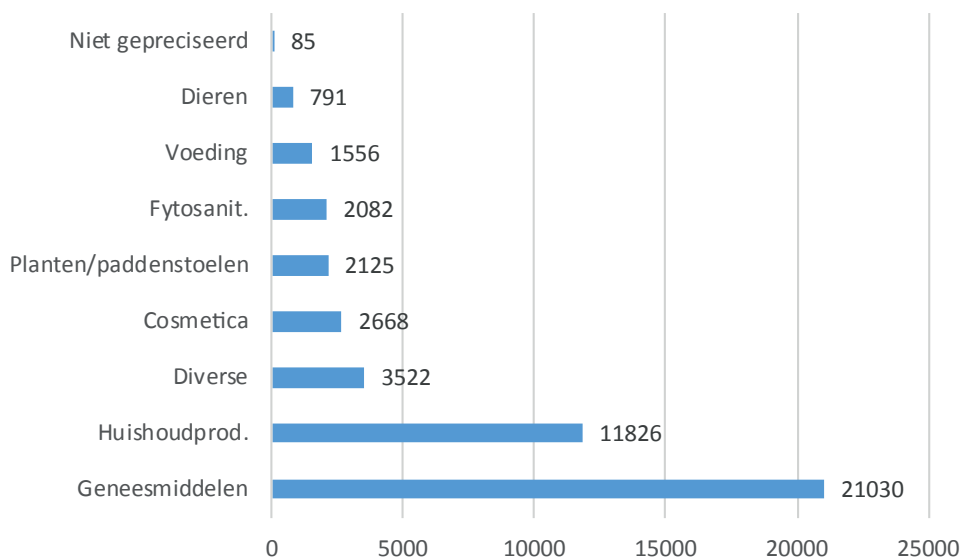
5.3. Categorie van producten

Categorie van producten bij alle slachtoffers

De verdeling volgens product verschilt weinig van de voorgaande jaren.

Blootstellingen aan geneesmiddelen komen het meest voor, gevolgd door huishoudproducten, cosmetica, planten en paddenstoelen, voedingsmiddelen en fytosanitaire producten (pesticiden, biociden en meststoffen). Oproepen voor dieren maken maar een heel klein percentage uit.

In de categorie "diverse" zijn opgenomen: producten voor industrieel gebruik, speelgoed, drugs, tabak, alcohol en andere.

Categorie van producten per leeftijdsgroep

Het aantal oproepen voor een product wordt beïnvloed door twee belangrijke factoren: de verspreiding van het product bij het grote publiek en de behoefte aan informatie erover.

Producten die ter beschikking staan van het grote publiek geven aanleiding tot meer oproepen dan producten voor professioneel gebruik, simpelweg omdat de kans om ermee in contact te komen groter is.

De toxiciteit van een product heeft geen invloed op het aantal oproepen.

De tabel geeft het aantal oproepen per leeftijdscategorie van de verschillende agenttypes weer.

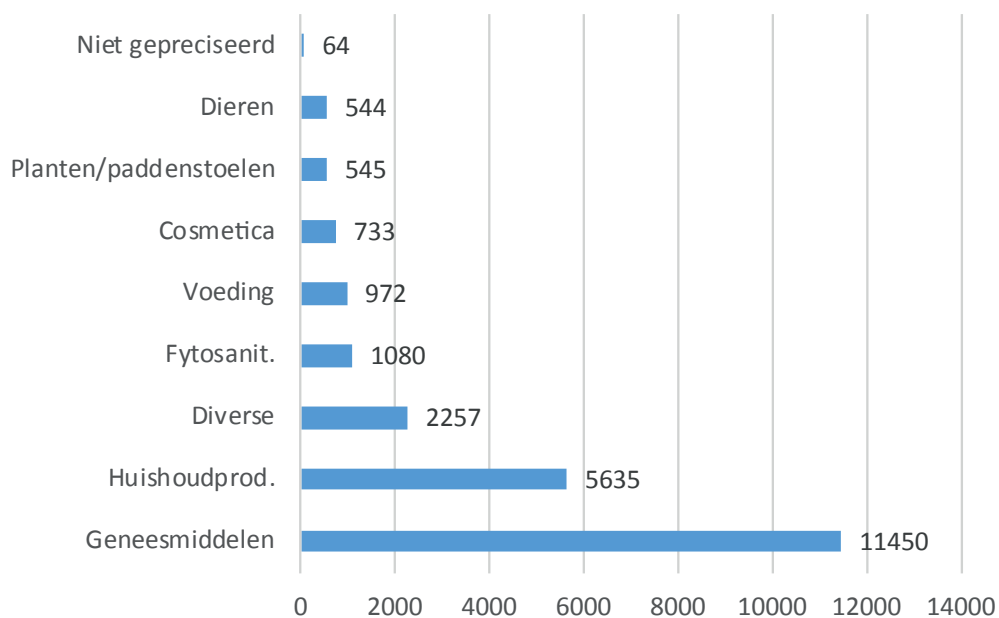

Middel	Kind < 1 jaar	Kind 1-4 jaar	Kind 5-9 jaar	Kind 10-14 jaar	Kind leeftijd?	Volwassene	Totaal
Niet geprecis.	0	9	4	0	5	64	82
Geneesmiddel	915	5.516	1.237	706	1.080	11.450	20.848
Huishoudprod.	431	4.046	558	220	825	5.635	11.629
Fytosanit. ¹	66	636	89	37	135	1.080	2.026
Cosmetica	150	1.394	131	55	195	733	2.656
Dieren	10	91	64	30	46	544	783
Voeding	59	223	94	46	119	972	1.474
Planten/paddest.	199	854	218	43	229	545	2.066
Diverse	110	689	189	57	184	2.257	3.462
TOTAAL	1.926	13.390	2.564	1.176	2.782	22.150	43.747

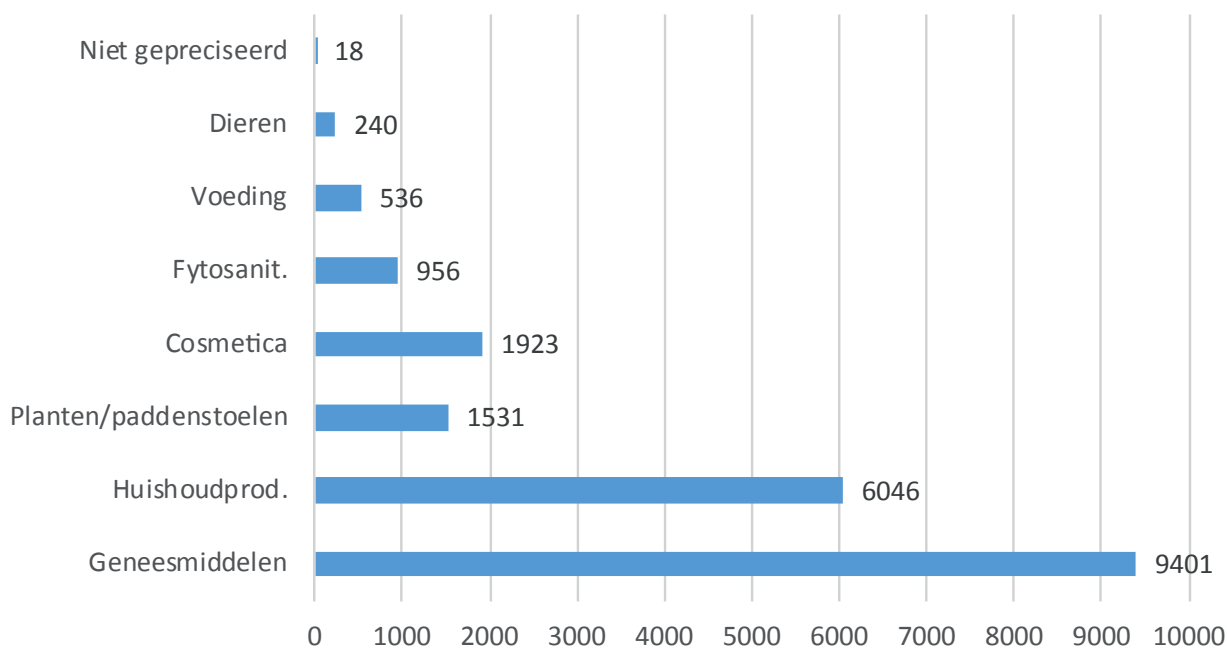
Opmerking : de totalen in bovenstaande tabel zijn lager dan de oproepen per leeftijdscategorie. Er kunnen namelijk meerdere producten betrokken zijn bij één enkele blootstelling.

Categorie van producten bij volwassenen

Zowel bij kinderen als bij volwassenen zijn geneesmiddelen en huishoudproducten de meest voorkomende oorzaken van ongevallen.

Categorie van producten bij kinderen

Ongevallen komen het vaakst voor bij jonge kinderen vanwege hun verkenningsgedrag: vóór de leeftijd van vier jaar heeft het kind de neiging alles in de mond te steken. Gedurende deze ontwikkelingsperiode is het risico voor accidentele vergiftiging of verstikking na inname van kleine voorwerpen heel hoog. De meeste ongelukjes lopen gelukkig goed af: de ingenomen hoeveelheid is meestal klein, één tot twee slokken of enkele pilletjes.

Bepaalde geneesmiddelen met een kleine therapeutische marge zijn giftig bij een lage dosis.

Vooraan op de lijst van deze “one pill killers” staan de anti-aritmica (flecainide, propafenone) en de narcotische analgetica (buprenorfine, methadon) waarvan de inname van één pil volstaat om een zware vergiftiging te veroorzaken bij een jong kind. De neussprays op basis van naphazoline zijn bij kinderen al bij een kleine dosis gevaarlijk.

Bij de producten voor dagelijks gebruik waarvan één slok gevaarlijk kan zijn onthouden we vooral de bijtende producten (ontstoppers, zoutzuur...) die zware brandwonden veroorzaken, de petroleumproducten (lampolie, meubelvernieuwer waarvan enkele druppels een chemische longontsteking kunnen veroorzaken), methanol en ethyleenglycol die een ernstige intoxicatie kunnen veroorzaken bij toevallige intoxicatie.

Wanneer het Antigifcentrum geraadpleegd wordt voor een kind dat een fytosanitair product (pesticides, biocides en meststoffen) ingeslikt heeft, gaat het meestal om een product voor huishoudelijk gebruik. Inname van anticoagulerend rattenvergif is heel frequent omdat deze producten meestal op de grond liggen, in het onmiddellijk bereik van kinderen. Het innemen van kleine hoeveelheden hiervan is gelukkig niet zo schadelijk.

Bij kinderen merken we een groter aandeel oproepen voor blootstelling aan planten en cosmetica. Cosmetica zijn producten die dagelijks gebruikt worden. De accidentele inname van bad- of doucheproducten alsook van producten op basis van alcohol (parfums, toiletwater), vertegenwoordigen in deze categorie een groot aantal oproepen.

Kinderen jonger dan één jaar zijn vaak betrokken bij ongevallen met planten: het jonge kind dat begint te kruipen vindt vaak planten binnen handbereik.

De ongevallen met planten zijn zelden ernstig. Men moet echter bedacht zijn op sommige planten (Brugmansia, Oleander, Brem, Taxus, ...) waarvan de toxiciteit niet te verwaarlozen is of van planten waarvan het sap irriterend is (Dieffenbachia, Euphorbia, Stinkende Gouwe, Aronskelk). Spatten in het oog van de melkachtige latex van Wolfsmelk (Euphorbia) zijn zeer pijnlijk en kunnen schadelijk zijn voor het oog. De Furocoumarinen die in het sap van de Reuzenberenklauw zitten zijn fotosensibiliserend en veroorzaken brandwonden na blootstelling aan de zon. In 2015 registreerden we 36 huid- of oogirritaties na het contact met het sap van de Euphorbia, evenals 14 brandwonden na contact met de Reuzenberenklauw.

Bij kinderen zijn intoxicaties door paddenstoelen grotendeels accidenteel en goedaardig. Een paddenstoel wordt ingeslikt bij het spelen in de tuin of tijdens een wandeling. In België behoort

paddenstoelen plukken niet tot een wijdverspreide gewoonte. Nochtans is er steeds een risico tot intoxicatie met de amanita phalloides (groene knolamaniet). Het is dan ook belangrijk dat bij elk symptoom dat optreedt na het eten van wilde paddenstoelen, deze diagnose uitgesloten wordt.

Het is vrijwel onmogelijk om bij een ongeval een paddenstoel te identificeren via de telefoon.

Indien de identificatie van de paddenstoel toch noodzakelijk is, kan de arts van het Centrum beroep doen op een netwerk van mycologen die hun kennis vrijwillig ter beschikking stellen van het Centrum, waarvoor wij hen hartelijk danken

De verdeling van de betrokken producten geeft een algemeen overzicht van de blootstellingen, weliswaar zonder rekening te houden met de ernst van de intoxicatie.

De producten betrokken bij oproepen waar een hospitalisatie wordt aanbevolen, geven een duidelijker idee van het type product dat potentieel ernstige gevolgen teweegbrengt.

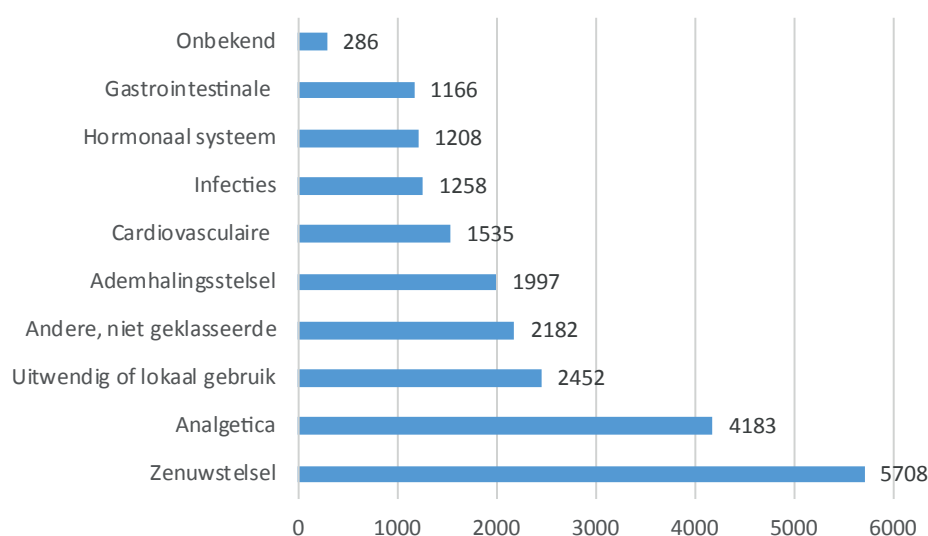
5.4. Geneesmiddelen

De geneesmiddelen zijn gegroepeerd volgens de classificatie gebruikt in het Gecommentarieerd Geneesmiddelenrepertorium uitgegeven door het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie.

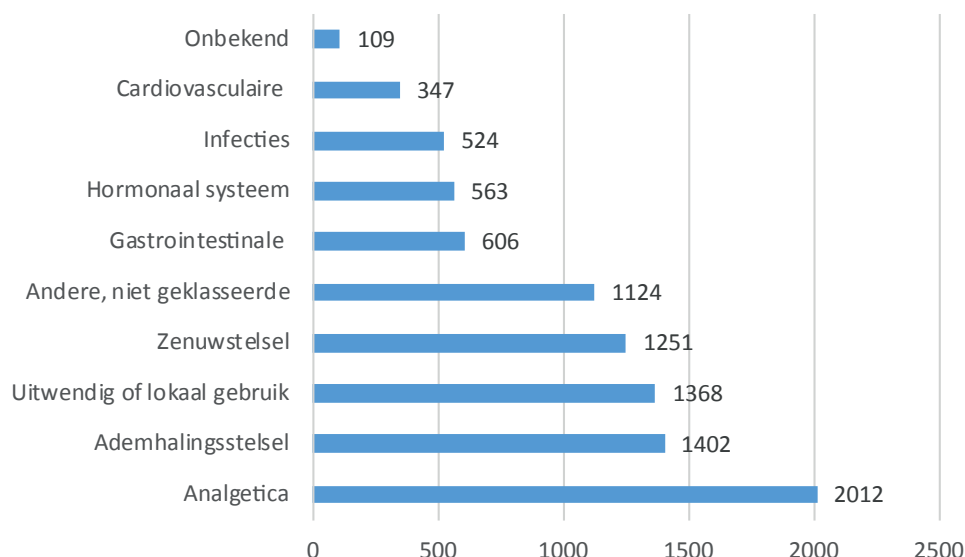
Geneesmiddelen

De volgende grafiek geeft de verdeling weer per categorie van geneesmiddelen bij het geheel van de blootstelling aan geneesmiddelen bij de mens.

De vier categorieën van geneesmiddelen die aanleiding geven tot het grootste aantal oproepen zijn de geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel, pijnstillers/koortswerende producten (analgetica), geneesmiddelen voor uitwendig gebruik en geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel en cardiovasculair stelsel.

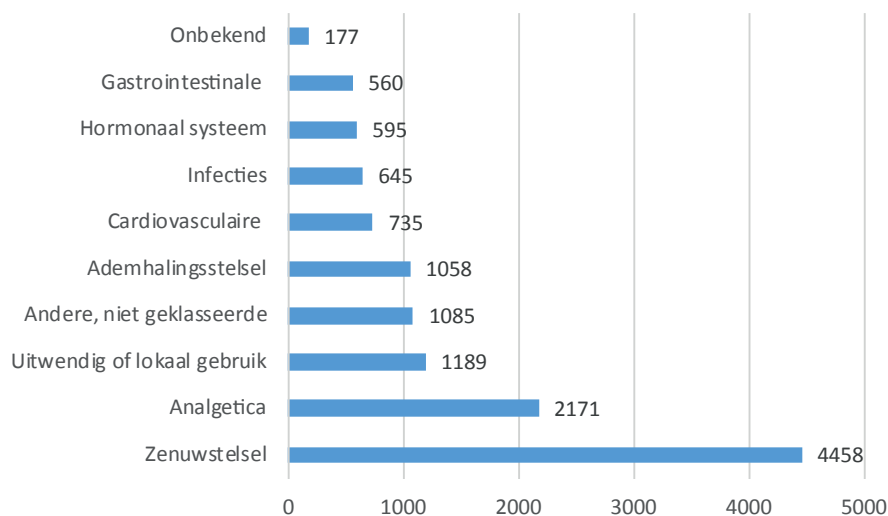

Geneesmiddelen bij kinderen

De blootstelling aan geneesmiddelen bij kinderen gebeurt vooral per ongeluk (accidentele inname of therapeutische vergissing): de verdeling van de producten is deze van de meest gebruikte geneesmiddelen: geneesmiddelen tegen de koorts en de pijn, hoestmiddelen en bereidingen ter bestrijding van een verkoudheid, slaapmiddelen, antidepressiva en ontsmettingsmiddelen.

Geneesmiddelen bij volwassenen

Geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel zijn een frequente oorzaak van oproepen voor volwassenen. Meer dan 40 % behoren tot deze groep. Hypnotica, sedativa, anxiolytica, antidepressiva en neuroleptica zijn de categorieën die het meest betrokken zijn.

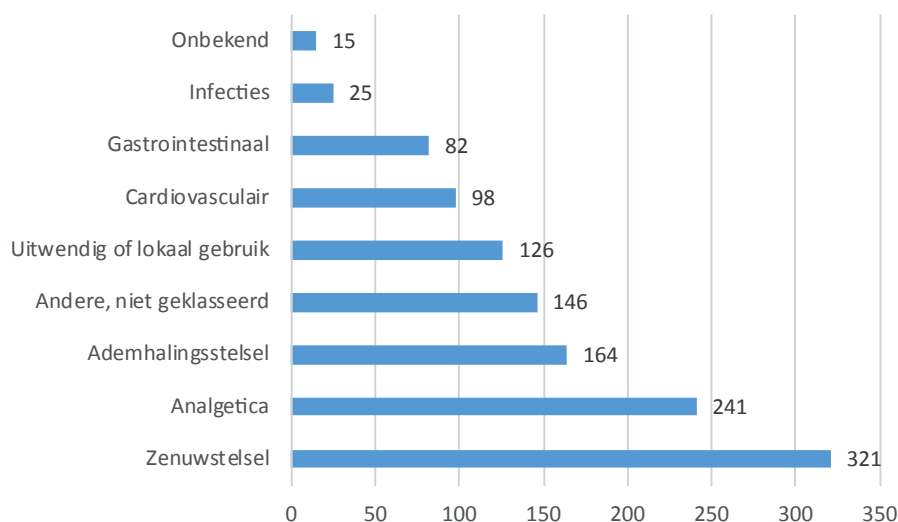
Hospitalisatie aangeraden bij kinderen

De oproepen voor kinderen waarbij de artsen een hospitalisatie aanraden hebben te maken met een toevallige inname van geneesmiddelen. Ongeveer 14 % van de gevallen betreffen een therapeutische vergissing (vergeving van product of overdosering).

Geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel betreffen ongeveer 29 % van de gevallen waarbij controle in een ziekenhuis nodig is. We vinden er in dalende volgorde: slaap- en kalmeermiddelen (hoofdzakelijk benzodiazepines), antidepressiva, antihistaminica, neuroleptica, anticonvulsiva, centrale stimulantia, antimigrainemiddelen, geneesmiddelen tegen spasticiteit en antiparkinsonsmiddelen.

De analgetica-antipyretica komen op de tweede plaats (21 %). Meestal gaat het om geneesmiddelen op basis van paracetamol en niet-steroidale anti-inflammatoire middelen. De narcotische analgetica vertegenwoordigen 21% van de analgetica waarvoor slachtoffers naar het hospitaal worden gestuurd.

De geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel komen op de derde plaats (15 %). Hier vinden we in dalende volgorde geneesmiddelen gebruikt bij astma, producten gebruikt bij behandeling van rhinitis en sinusitis, hoeststillende middelen, mucolytica en expectorantia.

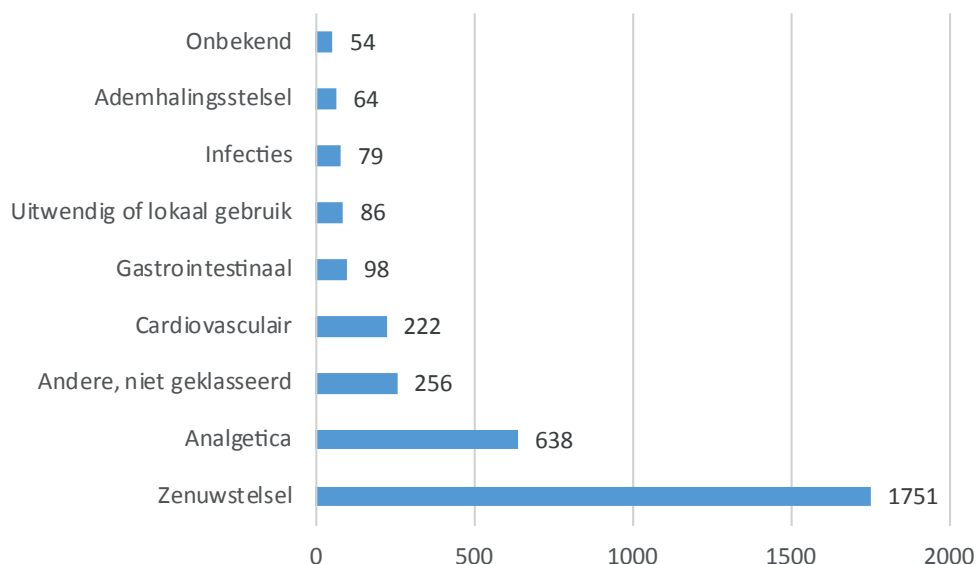
Hospitalisatie aangeraden bij volwassenen

Het merendeel van de oproepen voor geneesmiddelen die doorverwezen worden naar het ziekenhuis hebben betrekking op een zelfmoordpoging. Geneesmiddelen voor het Centraal Zenuwstelsel (CZS) en analgetica zijn verantwoordelijk voor 77 % van de vrijwillige intoxicaties bij volwassenen.

Bij de geneesmiddelen voor het centraal zenuwstelsel zijn dit vooral hypnotica, sedativa en anxiolytica (vooral benzodiazepines) alsook antidepressiva. Onder deze antidepressiva zijn de SSRI koplopers, gevolgd door trazodone, serotonine en norepinefrineheropnameremmers, tricyclische antidepressiva en aanverwante, bupropion, mirtazapine en lithium.

In de categorie van de analgetica zijn de geneesmiddelen op basis van paracetamol, gevolgd door niet-steroidale anti-inflammatoire middelen het meest betrokken.

De narcotische analgetica vertegenwoordigen ongeveer 30 % van de analgetica.

5.5. Huishoudproducten

Intoxicaties met huishoudproducten gebeuren meestal accidenteel, zowel bij volwassenen als bij kinderen. Bij een volwassene gaat het meestal om ongevallen te wijten aan verkeerd gebruik (spatten in de ogen of op de huid, inhalatie van solventen, vrijkomen van chloor bij mengen van bleekwater met een zuur).

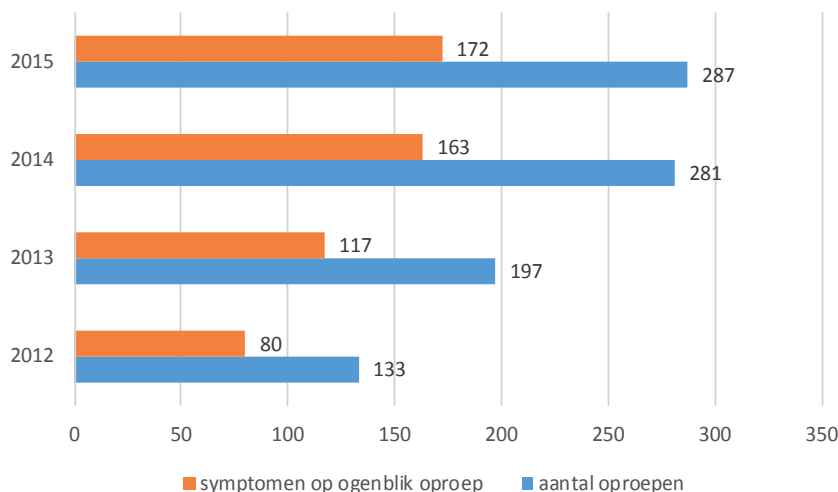
Kinderen nemen producten in of krijgen spatten in de ogen of op de mond wanneer een product toevallig binnen hun handbereik komt.

De meeste intoxicaties met huishoudproducten die een ziekenhuisopname tot gevolg hebben, betreffen drogisterijproducten en producten voor doe-het-zelvers (sterke basen en zuren, ammoniak, white spirit en thinners, afbijtmiddelen), gevolgd door algemene onderhoudsproducten (ontstoppers, ontkalkers voor elektrische toestellen, alkalische ontvetters voor grills en afzuigkappen, schoonmaakproducten voor kachelenvensters, producten op basis van essentiële oliën) en bleekmiddelen (voornamelijk hypochlorieten).

Het commerciële succes van geconcentreerde vloeibare wasmiddelen in capsulevorm die oplosbaar zijn in water vertaalt zich sinds enkele jaren in een stijging van het aantal ongevallen met deze producten. De kleurrijke capsules zijn bijzonder aantrekkelijk voor kinderen. Het omhulsel is erg dun en moet kunnen smelten zodat de inhoud vrij komt. Dit heeft als nadeel dat - bij contact met vochtige handen of met speeksel - het omhulsel smelt en de vloeistof vrij komt. Algemeen kan men stellen dat er meer geconcentreerde onderhoudsproducten op de markt zijn dan vroeger (ontkalkers, ontvetters, ...) en dat er meer ongevallen voorkomen bij kinderen met irriterende onderhoudsproducten.

De Europese en Amerikaanse antigifcentra hebben een reeks ongevallen gepubliceerd waarbij de capsules werden ingeslikt of in contact kwamen met de ogen. De vloeibare inhoud van deze capsules is irriterend voor het oog en er werd zelfs herstelbare schade aan het hoornvlies gerapporteerd. Bij het inslikken van het product kunnen er problemen met de spijsvertering en de ademhaling voorkomen. In 2015 heeft het Antigifcentrum 287 ongevallen met dergelijke capsules geregistreerd waarvan een groot deel (76 %) kleine kinderen betreft. Het aantal ongelukken is vergelijkbaar met het aantal ongelukken in 2014. In 2014 werden er 281 ongelukken met wascapsules geregistreerd.

De volgende grafiek toont de evolutie van het aantal ongevallen met capsules geregistreerd door het Antigifcentrum gedurende de laatste drie jaren.

Op Europees niveau werden er aanpassingen gedaan aan de regelgeving onder de vorm van de toevoeging van een sectie bij annex II, deel 3 van het reglement EU/1272/2008. De verpakking moet ondoorschijnend of donker zijn, de hersluitbare doos moet moeilijk te openen zijn door jonge kinderen en de oplosbare verpakking moet bitter smaken en weerstand bieden aan een druk van 300 N en zijn vloeibare inhoud minimum 30 seconden behouden wanneer die in water van 20°C wordt gelegd.

Het zal enige tijd in beslag nemen om de impact van deze maatregel te kunnen evalueren en vooraleer de vorige versies van het product van de markt zijn verdwenen.

De interpretatie van de evolutie van het aantal gevallen moet rekening houden met de verkoopscijfers en de frequentie van de oproepen naar het Antigifcentrum die is beïnvloed door de verspreiding van het product bij het publiek. Er werd geen aanpassing gedaan aan de formulering van het product, wat betekent dat het irriterend vermogen onveranderd blijft.

Globaal genomen neemt het aantal onderhoudsproducten met een sterkere concentratie toe (detergenten, ontkalkers, ontvetters, ...), wat een stijging van het aantal ongevallen bij kinderen met zich meebrengt, en dit met erg irriterende producten.

Ongevallen met bijtende producten baren vooral zorgen omdat ze ernstige brandwonden veroorzaken. Ontstoppers op basis van bijtend soda of zwavelzuur veroorzaken ernstige letsels bij verkeerd gebruik. Deze producten worden vaak gehanteerd zonder handschoenen of veiligheidsbril. Ze beginnen erg te spatten wanneer men eerst een sterk zuur en dan een sterke base in de leiding giet, of door reacties met het water in de leidingen. De informatie over het gevaar van corrosieve producten voor de niet-professionele gebruiker lijkt ons onvoldoende, zelfs wanneer de wettelijke bepalingen omtrent de etikettering nageleefd worden. Een aantrekkelijk etiket dat de nadruk legt op de doeltreffendheid van het product en zijn schadeloosheid voor het milieu, leidt de aandacht af van het gevarenpictogram en de waarschuwings- en risicozinnen op de achterzijde van de verpakking. De verkoop van ontstoppers, alkalische reinigingsproducten en geconcentreerde ontkalkers in de afdeling onderhoudsproducten van grootwarenhuizen banaliseert het gebruik ervan nog verder.

Een studie omtrent de oproepen die het Antigifcentrum ontving gedurende de eerste zes maanden van 2015 beschreef 1.078 ongelukken in een thuisomgeving waar 904 basen of zuren bij betrokken waren. Bij de slachtoffers gaat het om 83 % over volwassenen. Het gaat vooral om spatten in de ogen en op de huid van basen en sterke zuren. Bij de ongelukken die in de privésfeer gebeuren zijn het vaker bases die betrokken zijn in plaats van zuren.

Ongevallen veroorzaakt door preparaten op basis van hypochloriet (javel, tabletten voor het zwembad) komen dikwijls voor: 1.409 oproepen, dit wil zeggen meer dan 3 oproepen per dag betreffen een product van deze categorie.

Inhalatie van chloorgas ten gevolge van het mengen van bleekwater met een zuur (ontkalker), ammoniak of andere onderhoudsproducten gebeurt dagelijks. Irritatie van de luchtwegen door chloorgas maakt in een aantal gevallen een ziekenhuisopname noodzakelijk.

De waarschuwingen op de etiketten en de veelvuldig herhaalde voorzorgsmaatregelen van het Antigifcentrum blijken geen invloed te hebben op het gedrag van de gebruikers.

5.6. Fytosanitaire producten

In deze categorie zitten de biociden, pesticiden voor landbouwkundig gebruik, rattenvergif en meststoffen. In het kader van het programma om biociden en pesticiden voor landbouwkundig gebruik te verminderen, maakt het Antigifcentrum om de vijf jaar een studie omtrent de oproepen die het Centrum hiervoor kreeg. De volgende studie zal begin 2020... beschikbaar zijn en behandelt de oproepen van 2016 tot 2020.

In 2015 heeft het Centrum 2.999 oproepen ontvangen voor blootstelling aan één of meerdere fytosanitaire producten: 2.026 producten betroffen een blootstelling bij de mens.

Bij de oproepen voor fytosanitaire producten bedraagt meer dan één derde dierlijke slachtoffers terwijl deze oproepen maar 7% uitmaken van het totaal.

Bij de mens zijn er 53 % volwassen slachtoffers tegenover 47 % kinderen. Bovendien zijn er 73 % van de kinderen jonger dan vijf jaar.

Pesticiden

De pesticiden omvatten alle producten die gebruikt worden voor de bescherming van planten of teelten. Om verkocht te mogen worden, moeten deze producten geregistreerd en geautoriseerd zijn door de FOD Volksgezondheid. Men maakt onderscheid tussen pesticiden voor professioneel gebruik en producten bestemd voor niet-professioneel gebruik.

Om het goed gebruik van pesticiden te bevorderen en de gebruikers beter te beschermen, maken de producten die bedoeld zijn voor amateurs en die bedoeld voor professionelen, het voorwerp uit van een aparte vergunning sinds augustus 2012. Er werd een overgangperiode van twee jaar voorzien om de producenten toe te laten hun etikettering van hun producten aan te passen.

Sinds 18 augustus 2014 moeten alle producten die op de markt worden gebracht voldoen aan de nieuwe wetgeving. De oude producten kunnen echter nog steeds worden gebruikt, en dit tot 18

februari 2016. Sowieso is de overgangperiode langer, gezien de reeds verkochte producten op een later tijdstip kunnen worden gebruikt. Het Antigifcentrum ontvangt regelmatig oproepen voor producten die al jaren van de markt zijn gehaald. Alvorens betrouwbare aparte cijfers te kunnen hebben voor producten voor amateurs en die voor professionelen, moet er nog een tijd over gaan.

Biociden

De biociden zijn wettelijk bepaald als substanties en bereidingen bestemd om “een schadelijk organisme te vernietigen, af te schrikken, onschadelijk te maken, de effecten ervan te voorkomen of op andere wijze langs chemische of biologische weg te bestrijden”. De insecticiden voor huishoudelijk gebruik, de producten om ratten en muizen te bestrijden en de ontsmettingsmiddelen voor zwembaden vallen onder deze categorie.

De definitie van een biocide is gebaseerd op het gebruik waarvoor het product bestemd is. Met eenzelfde samenstelling kan eenzelfde product beschouwd worden als een biocide als het bestemd is om mossen te verwijderen van terrassen of als een kuisproduct wanneer het op de markt gebracht wordt als reinigingsproduct voor terrassen, zonder de vermelding van zijn effect op mossen.

Andere producten zoals desinfecterende gels voor de handen, producten om parasieten bij kleine huisdieren te behandelen en insectenwerende middelen bevinden zich in een grijze zone tussen geneesmiddelen, cosmetica of veterinaire geneesmiddelen.

Daarom is het onmogelijk om nauwkeurig alle ongevallen door biociden te groeperen. De hieronder vermelde cijfers moeten als een minimale schatting beschouwd worden.

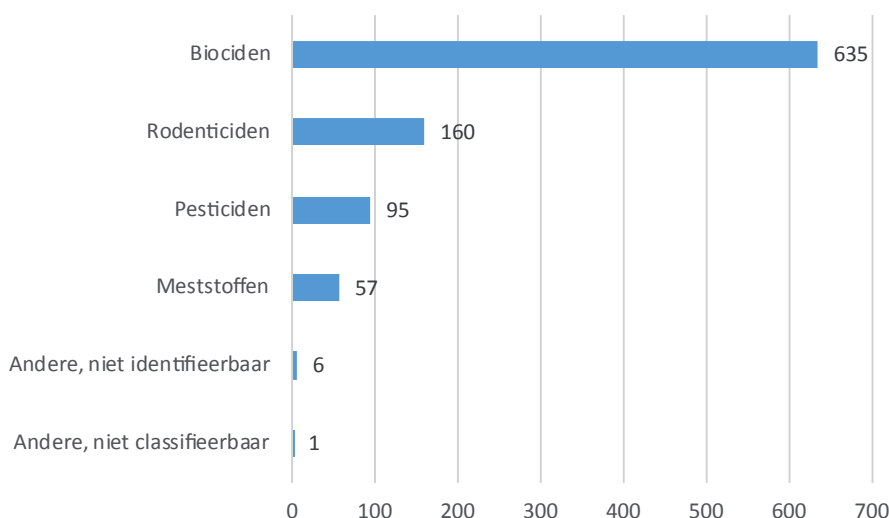

Rodenticiden

De rodenticiden (producten om ratten en muizen te verdelgen) werden lange tijd beschouwd als pesticiden voor landbouwgebruik. Ze veranderden van categorie en worden op dit ogenblik gecategoriseerd als biociden.

Er kunnen ongevallen voorkomen met oude producten die nog onder de noemer 'pesticiden voor landbouwgebruik' werden ondergebracht. Om moeilijkheden met classificatie te vermijden, maakten we er een aparte categorie van.

Fytosanitaire producten bij kinderen

Bij oproepen voor kinderen zien we allereerst de biociden gevolgd door de rodenticiden, de pesticiden (voor amateurs en professionals) en de meststoffen. De biociden omvatten vooral insectenverdelgers voor huishoudelijk gebruik. Bij de pesticiden gaat het vooral om tuinproducten, onkruidverdelgers en slakkengif.

De grote toegankelijkheid van producten die op de grond worden gezet - zoals mierenlokdozen of rattenvergif - veroorzaken vaak ongevallen bij kinderen die meestal niet ernstig zijn. De rodenticiden die toegelaten zijn in België zijn op basis van antistollingsmiddelen. Deze producten veroorzaken bloedingen bij herhaaldelijk gebruik of bij inname van een grote hoeveelheid. De ervaring leert dat de inname van een kleine hoeveelheid bij het kind geen stollingsproblemen veroorzaakt.

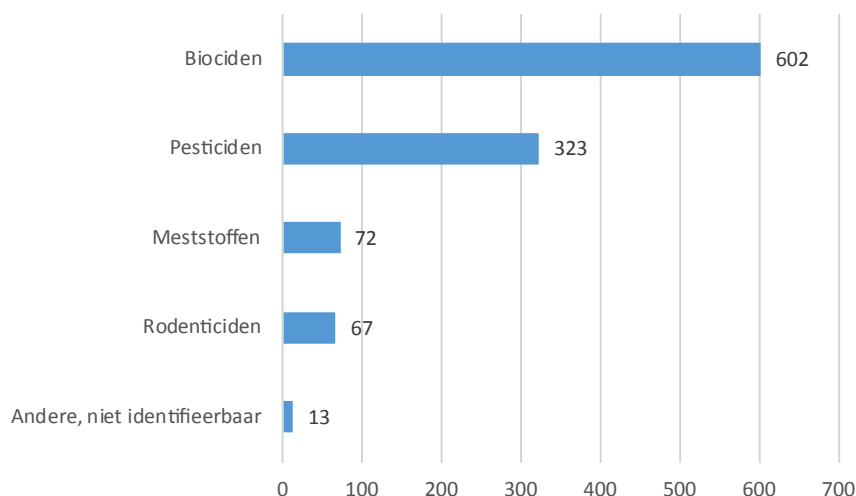
Hoewel dergelijke producten als gevaarlijk gepercipieerd worden bij de bevolking, geeft de inname van kleine hoeveelheden rodenticiden en insecticiden voor huishoudelijk gebruik geen noemenswaardige problemen bij kinderen. De mierenlokdozen bevatten een gesuikerde vloeistof. De kinderen steken de doos in hun mond of likken hun vingers af die in contact zijn gekomen met de vloeistof.

Veel van deze ongevallen zijn gelukkig zonder gevolgen: de hoeveelheden in kwestie zijn vaak te gering om een vergiftiging te veroorzaken.

De meest gevaarlijke producten onder de biociden bij een belangrijke blootstelling zijn de ontsmettingsmiddelen op basis van alcohol en de producten op basis van quaternaire ammoniumverbindingen: ze zijn toxisch en irriterend.

Bij dieren zijn het de rodenticiden, pesticiden en biociden die verantwoordelijk zijn voor de meeste ongelukken. Bij de huisdieren loopt de hond het meest risico op intoxicatie door rattenvergif of slakkenkorrels. Honden zijn in staat om snel een grote hoeveelheid op te peuzelen van een product dat zich op de grond bevindt. Het toevoegen van een bittere smaak aan deze producten vermijdt echter niet dat honden grote hoeveelheden inslikken.

Fytosanitaire producten bij volwassenen

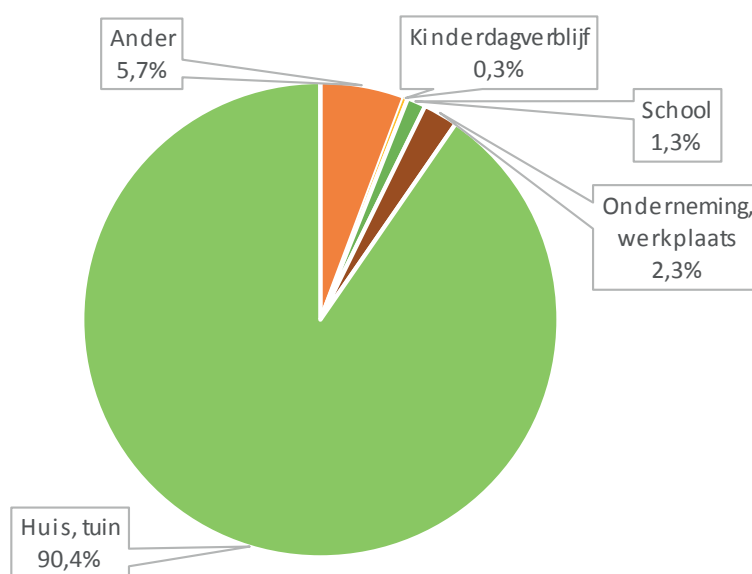

Met 56,1 % vormen de biociden de eerste categorie van producten die betrokken zijn bij ongevallen bij volwassenen. De antiparasitaire producten (vooral insecticides voor huishoudelijk gebruik) nemen 35,2 % voor hun rekening. De desinfectantia vertegenwoordigen 52% en beschermingsproducten voor hout en metselwerk 12,5%.

Bij volwassenen vertegenwoordigen de ongevallen met pesticiden voor huishoudelijk gebruik 30,1 % van de fytosanitaire producten. Bij de categorie van de pesticiden staan de onkruidverdelgers met 67 % op kop. De insecticiden en producten tegen huisstofmijt vertegenwoordigen 17,6 % van de ongevallen met pesticiden.

Los van de zelfmoordpogingen, zijn ernstige ongelukken met fytosanitaire producten bij de mens eerder zeldzaam gemeld. De meeste ongelukken gebeuren met producten voor amateurgebruik, waarvan de toxiciteit beperkt is. De formuleringen waarvoor het gebruik meer bescherming vraagt dan handschoenen, zijn in principe gereserveerd voor professionele producten en worden niet in de kleinhandel verkocht.

5.7. Plaats van de intoxicatie

De meeste ongevallen gebeuren in huis en tuin.

5.8. Omstandigheden van de intoxicatie

TYPE BLOOTSTELLING	TOTAAL	%
Vrijwillige blootstelling	4.863	11,0%
Accidentele blootstelling	39.158	88,1%
Andere	379	0,9%
TOTAAL	44.400	100,00

	TYPE BLOOTSTELLING	TOTAAL	%
VRIJWILLIGE BLOOTSTELL.	Zelfmoordgedrag	4.261	9,6%
	Crimineel	103	0,2%
	Toxicomanie	226	0,5%
	Andere vrijwillige intoxicatie	273	0,6%
ONVRIJWILLIGE BLOOTSTELLING	Professioneel	762	1,7%
	Pollutie (lucht, bodem, water)	104	0,2%
	Nevenwerkingen	1.189	2,7%
	Therapeutische vergissing, onbepaald	276	0,6%
	Vervallen product	166	0,4%
	Therapeutische vergissing, product	1.861	4,2%
	Therapeutische vergissing, overdosering	4.589	10,3%
	Therapeutische vergissing, manier van toediening	438	1,0%
	Brand	33	0,1%
	Andere toevallige intoxicatie	29.740	67,0%
	Onbepaalde intoxicatie	373	0,8%
	Niet ingevuld	6	0,0%
	TOTAAL	44.400	100,00

Accidentele blootstelling

De meerderheid van de oproepen 39.158 (88,1 %) gaat over onvrijwillige blootstellingen.

In 2015 heeft het Antigifcentrum 1.189 oproepen ontvangen voor ongewenste effecten na de inname van een geneesmiddel. Het gaat hier om gevallen waar symptomen optreden na inname van normaal voorgeschreven dosissen.

Het Nationaal Centrum voor Farmacovigilantie van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid wordt elke maand op de hoogte gesteld van de nevenwerkingen die bij het Antigifcentrum gemeld worden. Het ontvangt ook elk jaar een jaaroverzicht.

De gevallen die worden doorgegeven aan het Agentschap beantwoorden aan de definitie van ongewenst effect, in voege voor het jaar 2012. Met andere woorden: het gaat om een reactie die voorkomt bij het nemen van een geneesmiddel in normale dosis.

De Europese richtlijn 2010/84/EU die in nationaal recht werd omgezet in juli 2012, breidt de betekenis van de term “ongewenst effect” uit. Er zijn besprekingen bezig met het FAGG om de wijze waarop de gegevens worden doorgegeven aan te passen aan deze nieuwe definitie. Het aantal door te geven data neemt erg toe. Ook het werk dat daarmee gepaard gaat neemt toe en de toegewezen middelen voor beide partijen om dit te realiseren moeten worden aangepast.

De vergissingen bij het toedienen van een geneesmiddel worden in het Centrum gecodeerd als “therapeutische vergissing”. Deze gevallen worden regelmatig onderzocht om na te gaan over welke geneesmiddelen het gaat en om risicosituaties te evalueren.

In 2015 heeft het Centrum 7.164 oproepen ontvangen van therapeutische vergissingen. De slachtoffers waren 4.390 (60 %) volwassenen en 2.940 (40 %) kinderen.

Het gaat hoofdzakelijk om een overdosering of het gebruik van een verkeerd product.

De geneesmiddelen bij kinderen die het vaakst betrokken zijn bij therapeutische vergissingen zijn analgetica-antipyretica en ontstekingsremmende geneesmiddelen (niet steroïdale ontstekingsremmers en geneesmiddelen op basis van paracetamol), gevolgd door geneesmiddelen voor het ademhalingsstelsel (antitussiva, asthmamedicatie, geneesmiddelen voor rhinitis en sinusitis), antibiotica en geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel (antihistaminica, anti-epileptica en neuroleptica), antibiotica en geneesmiddelen voor uitwendig gebruik (geneesmiddelen voor KNO, geneesmiddelen voor infecties van de keel en druppels voor ogen en oren).

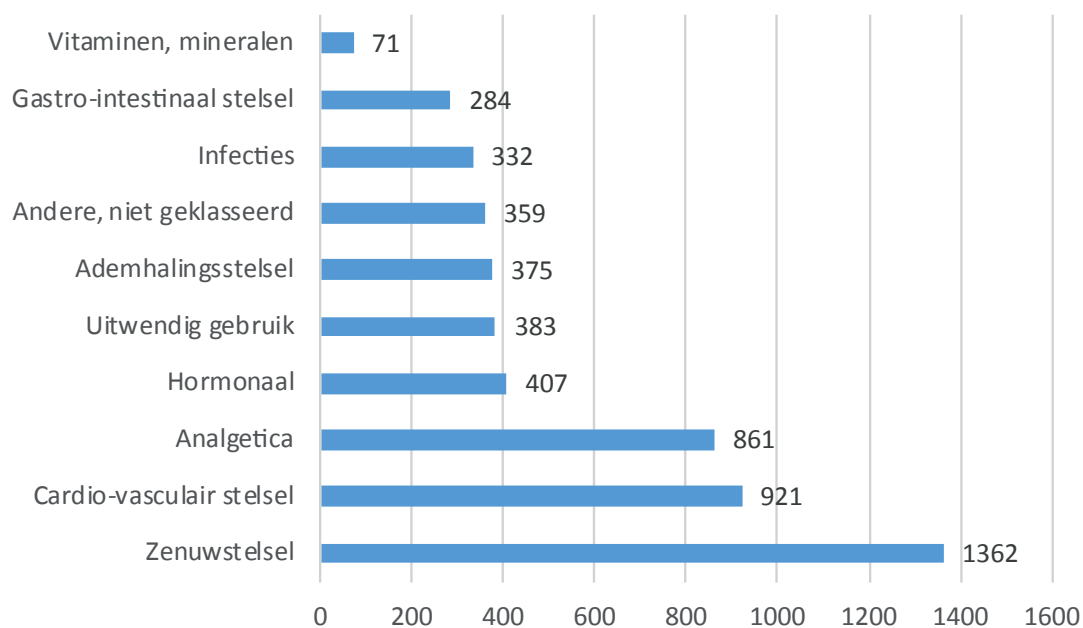
Bij volwassenen gebeuren de vergissingen het vaakst met geneesmiddelen voor het centrale zenuwstelsel (benzodiazepines, antidepressiva, neuroleptica). Analgetica komen op de tweede plaats (paracetamol, ontstekingsremmers, narcotische analgetica) gevolgd door de geneesmiddelen voor het cardiovasculair stelsel (antihypertensiva, hypolipidemisch middel, hartangor en anticoagulantia).

De therapeutische vergissingen vertegenwoordigen ongeveer 31 % van de oproepen voor geneesmiddelen bij kinderen en 38 % van de oproepen voor geneesmiddelen bij volwassenen.

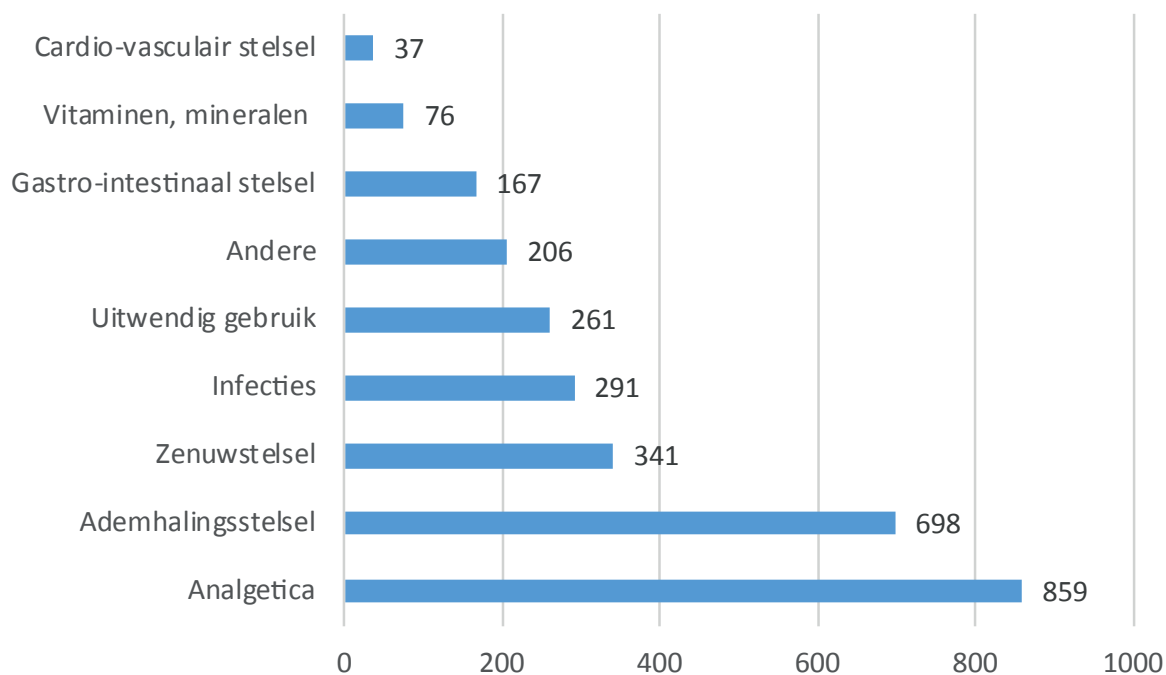
Veel oproepen betreffen een accidentele overdosis zonder erge gevolgen bij oudere personen die een geneesmiddel dubbel hebben ingenomen. In de bijsluiters bij geneesmiddelen die bestemd zijn voor het publiek wordt het nummer van het Antigifcentrum vaak vermeld in de rubriek “als u meer gebruikt hebt van een geneesmiddel dan mocht”, wat de laatste jaren leidt tot een stijging van het aantal oproepen voor kleine overdoseringen.

Er kunnen een groot aantal geneesmiddelen betrokken zijn bij de therapeutische vergissingen die voorvallen in publieke voorzieningen zoals de woonzorgcentra. Meestal heeft de patiënt zich vergist en kreeg hij de geneesmiddelen die bedoeld waren voor een andere bewoner. Deze vragen zijn vaak ingewikkeld omdat er veel geneesmiddelen bij betrokken zijn. Naast het probleem van eventuele neveneffecten en interacties tussen de geneesmiddelen, stelt het verzorgend personeel zich de vraag of het de geneesmiddelen die bedoeld waren voor de betrokken patiënt al dan niet nog moet toedienen.

Therapeutische vergissingen bij volwassenen

Therapeutische vergissingen bij kinderen

Vrijwillige blootstelling

Bij de meeste gevallen van vrijwillige blootstelling die geregistreerd zijn in het Antigifcentrum, gaat het om een zelfmoordpoging. Zij vertegenwoordigen ongeveer 10 % van de blootstellingsgevallen en 18 % van de gevallen bij volwassenen.

5.9. Dodelijke gevallen

In 2015 werden er aan het Antigifcentrum 5 gevallen gemeld van vergiftiging met dodelijke afloop, drie bij volwassenen en twee bij kinderen.

Bij de drie gevallen bij volwassenen ging het om zelfmoord. De betrokken producten waren in een geval ontstopper, een grote inname van tricyclische antidepressiva (nortriptyline) en paracetamol.

Bij kinderen zijn de betrokken producten medicijnen in één geval methadon (vervanging van heroïne), een tricyclische antidepressiva en in één geval dosulepin.

5.10. Behandeling

Plaats van de behandeling

Niet alle blootstellingen waarvoor men het Centrum raadpleegt houden een risico op vergiftiging in.

Voor de oproepen afkomstig van het publiek speelt de geneesheer van het Centrum een rol van bemiddelaar: voor niet-ernstige gevallen zal hij een behandeling thuis aanraden, maar wanneer hij een medische evaluatie nodig acht, zal hij de patiënt naar de huisarts verwijzen. Voor potentieel ernstige intoxicaties zal hij zelfs een spoedige hospitalisatie aanbevelen.

PLAATS VAN BEHANDELING (AANGERADEN)	TOTAAL
Ter plaatse zonder medische tussenkomst	28.833
Medische of veterinaire tussenkomst	6.671
Ziekenhuis	7.532
Transfer naar een andere instelling	120
Andere	20
TOTAAL	43.176

De tabel hierboven laat ons toe om een schatting te maken van het aantal patiënten die naar een arts of ziekenhuis worden doorverwezen. Het aantal ligt lager dan het aantal klassieke oproepen. Wanneer een oproep afkomstig is van een hospitaal of een medische professional moet deze rubriek niet worden ingevuld. De slachtoffers die werden doorverwezen betrof 62,3 % volwassenen en 37,7 % kinderen.

Aanbevolen behandeling

TYPE BEHANDELING	AANGERADEN
Therapeutische onthouding	5.613
Symptomatische behandeling	33.288
Voorkoming van absorptie(braken veroorzaken, maagspoeling, laxeermiddel)	86
Lokale decontaminatie (water, huid, slijmvliezen)	9.023
Toediening van geactiveerde kool	867
Specifieke behandeling: antidota	421
Andere aanwijzing	1.977

In 5.613 gevallen was geen enkele behandeling nodig: het ging om weinig toxische producten of om hoeveelheden die te klein waren om een vergiftiging te veroorzaken.

De behandeling is over het algemeen zuiver symptomatisch; een specifieke behandeling moet zelden toegediend worden.

Indicaties voor maagspoelingen en doen braken zijn beperkt. Als een patiënt wordt opgenomen onmiddellijk na de inname van een levensbedreigende dosis, kan men beslissen een maagspoeling uit te voeren als dit de prognose voor de patiënt kan verbeteren.

Ook als er symptomen verwacht worden, (ijzerzout, colchicine, zware metalen) die moeilijk gecontroleerd kunnen worden (hemolyse, shock, ritmestoornissen) kan een maagspoeling overwogen worden.

Op de 86 gevallen waarbij een ontsmetting van het spijsverteringsstelsel werd aangeraden, ging het in 25 gevallen om een maagspoeling.

Toxicologische analyse kan een belangrijk hulpmiddel zijn bij de diagnose of de behandeling van een vergiftiging. Naargelang de vergiftiging kan hierdoor een toxine opgespoord worden, een vergiftiging bevestigd worden, de nood aan een behandeling geëvalueerd worden, of de behandeling gevolgd worden.

In 2015 werd voor 531 oproepen een toxicologische analyse aangeraden.

Bij de intoxicatie met geneesmiddelen is de analyse die het vaakst wordt aangevraagd de hoeveelheid paracetamol in het bloed. Dit laat toe om de ernst van de eventuele intoxicatie te evalueren en te bepalen of het nodig is om N-Acetylcysteïne toe te dienen om beschadiging aan de lever te voorkomen.

In 2015 werden er 174 analyses op de aanwezigheid van de hoeveelheid paracetamol

aangeraden.

Voor de intoxicaties met betrekking tot andere producten dan geneesmiddelen zijn de meest gevraagde analyses die op methanol of ethyleen glycol.

Ethyleen glycol is het voornaamste bestanddeel bij antivriesmiddelen voor de motor van een wagen en bevindt zich ook in diverse concentraties in de antivriesmiddelen om ruiten mee te wassen. Methanol wordt gebruikt als brandstof voor fonduetoestellen en in de producten om ruiten te reinigen.

Bij kinderen is het vaak moeilijk om te bepalen hoeveel ze van een product hebben ingenomen. Nochtans is de hoeveelheid doorslaggevend bij de bepaling van een intoxicatie.

Bij een vergiftiging is het van belang de hoeveelheid van ethyleen glycol of van methanol te kunnen bepalen om de doeltreffendheid van de behandeling met fomepizole te kunnen evalueren en bij te dragen tot de beslissing of er al dan niet nood is aan een hemodialyse. Een bepaling van de dosering van methanol of ethyleen glycol werd 38 keer aangeraden.

5.11. Vergiftigingen bij dieren

In 2015 heeft het Antigifcentrum 3.425 oproepen ontvangen voor dieren waarvan 38 % afkomstig van dierenartsen. Het betrof vooral oproepen voor honden en katten.

De betrokken producten zijn in dalende volgorde bij dieren: geneesmiddelen (30 %) fytosanitaire producten (pesticiden/biociden/meststoffen) (29 %), huishoudproducten (16 %) en planten (11 %).

Sinds 2010 worden de oproepen die verband houden met geneesmiddelen voor dieren doorgegeven aan het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen.

Honden zijn in staat om heel snel grote hoeveelheden van een product in te nemen en dat maakt hen extra kwetsbaar voor intoxicatie.

Katten hebben een speciaal metabolisme dat hen heel gevoelig maakt voor bepaalde toxische producten zoals paracetamol. Hun lever heeft een zwak glucuronidatievermogen en hun rode bloedcellen zijn erg gevoelig voor oxidatiemiddelen. De toxische dosis van paracetamol bij een kat is vijftien keer kleiner dan bij de mens.

Permethrine, dat courant wordt gebruikt ter bestrijding van parasieten bij de hond en als insecticide voor huishoudelijk gebruik, is erg toxisch voor katten.

Door een laag glucuro-conjugatievermogen is de kat bijzonder gevoelig voor de neurologische toxiciteit van permethrine. In 2015 kreeg het Antigifcentrum een twintigtal oproepen voor een intoxicatie met permethrine bij de kat. Het gaat meestal om het gebruik van antiparasitair middel bestemd voor de hond.

In de categorie pesticiden/biociden blijven rattenvergif met een anticoagulerende werking en antislakkenmiddel op basis van metaldehyde frequente oorzaken van ernstige vergiftigingen bij de hond. Tijdens een wandeling kan een hond zakjes rattenvergif innemen zonder dat zijn baasje het opmerkt. Het is pas bij het optreden van bloedingen dat de intoxicatie merkbaar wordt.

Het Antigifcentrum werd 47 keer gecontacteerd voor een vergiftiging met dodelijke afloop bij dieren. In 7 gevallen was het product dat betrokken was bij de vergiftiging niet gekend en ging de oproep om een vraag naar analyse.

In 12 gevallen behoorde het product tot de categorie van pesticiden/biociden/meststoffen. In 6 gevallen werd de relatie tussen de blootstelling en het overlijden als twijfelachtig beschouwd.

De relatie tussen de blootstelling en het overlijden werd als waarschijnlijk of mogelijk geacht bij de volgende producten Amitraz (2 runderen), Chloormequat (1 paard), organische meststof (1 hond) onkruidverdelger Aminopyralid/Fluroxypyr (1 koe), mosverdelger op basis van quaternair ammonium verbinding (vissen), Cyanamid (1 duif), Diazinon (13 koeien), Pyrimifos-methyl (1 hond), Permethrine/Piperonylbutoxyde (1 kat), rattenvergif op basis van anticoagulantia (3 kippen, 1 kalf, 1 hond).

In tien gevallen rees het vermoeden dat de vergiftiging was ontstaan door het eten van planten.

De betreffende planten waren: een sierappelaar (kippen aten een groot aantal appels), buxus (meerdere kippen en een kat), een grote hoeveelheid noten en sneeuwbes (veulen), doornappel (2 koeien), geel fingerhoedskruid (schapen), brandnetel (paard), blauwe regen (konijn), rhododendron (geiten), Leylandcypres (schapen) en levensboom (schaap). Drie vogels stierven ten gevolge van de dampen die vrijkwamen bij de oververhitting van een antikleefpan.

Het Antigifcentrum registreerde twee dodelijke intoxicaties bij honden na de inname van een geneesmiddel op basis van Monensin (Kexxtone), dat toegediend wordt aan runderen onder de vorm van een bolus (De intoxicatie werd veroorzaakt door een accidentele opname van een niet ingeslikte of geregurgiteerde bolus. Monensin veroorzaakt aantasting van de hart- en skeletspieren en nierfalen en kan een snelle dood tot gevolg hebben. We hebben deze casussen voorgelegd aan het Agentschap van Geneesmiddelen en een snelle publicatie verkregen van een waarschuwing op de website van het BCFI voor dieren).

6.

ANTIDOTA AFGELEVERD DOOR HET CENTRUM

Het gebruik van antidota bij vergiftiging is al bij al beperkt. Wanneer men gebruik maakt van een antidotum is zijn rol bij de behandeling in de meeste gevallen niet essentieel. Een dertigtal geneesmiddelen kunnen worden beschouwd als antidotum.

In 2015 werd bij 421 gevallen een behandeling met een antidotum of specifiek geneesmiddel overwogen.

Bij de mens wordt N-Acetylcesteïne het vaakst aangeraden. Het wordt gebruikt om schade aan de lever te voorkomen. In 2015 werd bij 168 oproepen (163 intoxicaties bij de mens en 5 gevallen bij dieren) een behandeling met N-Acetylcesteïne aangeraden. Gezien dit geneesmiddel in alle ziekenhuizen aanwezig is, wordt het niet bewaard in het Antigifcentrum.

Twee andere geneesmiddelen worden regelmatig gebruikt en zijn courant beschikbaar: phytomenadione (K1 vitamine), antidotum voor anticoagulantia werd 105 keer (24 maal bij intoxicatie bij de mens, 81 maal bij dieren) voorgesteld en naloxone, antagonist van opiumhoudende middelen 28 keer (22 bij de mens en 6 bij dieren).

De stock van het Antigifcentrum bestaat uit 12 zeldzaam gebruikte antidota of antidota die men niet gemakkelijk vindt in urgentie.

De tabel hieronder geeft de verdeling van de 7 gevallen waarvoor het Centrum antidota verzonden heeft in 2015: 6 voor de mens en 1 voor dieren.

De ziekenhuisapothekers maakten gebruik van de stock van het Antigifcentrum voor de volgende antidota: digitalis antilichamen (Digifab), een cholinesterasereactivator (Contrathion) en één chelator voor lood (Succimer). Het Centrum leverde ook Calcium Edetate voor een geval van loodintoxicatie bij een dier.

ANTIDOTA	TYPE INTOXICATIE	AANTAL
Calcium Edetate®	Lood	1
Contrathion®	Organofosfaten	1
Digifab®	Digoxine	2
Legalon®	Amanitines	1
Succicaptal®	Lood	1
Viperfav®	Adderbeet	1

7.

AANVRAGEN VOOR INFORMATIE

Naast de klassieke oproepen hebben de artsen van de permanentie 5.673 vragen voor informatie beantwoord en 1.856 vragen over preventie

TYPE VRAAG	AANTAL
Preventie	1.856
Inlichtingen (geen preventie)	5.673
Samenstelling product	75
Identificatie (plant, geneesmiddel,)	56
Aanschaffen geneesmiddel	50
Analyse	30
Onderwijs, gezondheidsopvoeding	38
Inlichtingen, geen betrekking op AGC	446
Diversen	766
TOTAAL	8.990

De vragen zijn heel gevarieerd: vragen over onder meer het juiste gebruik van een geneesmiddel, het risico van interacties met andere geneesmiddelen, voorzorgsmaatregelen te nemen bij het hanteren van een pesticide of gevaarlijk product, de toxiciteit van bepaalde planten. We streven er ook naar om mensen die vragen hebben die niet voor het Antigifcentrum bedoeld zijn zo goed mogelijk te begeleiden.

De ontvangen vragen per e-mail worden ook besproken, alleen niet-urgente vragen worden geaccepteerd. De ontvanger krijgt altijd een bericht waarbij wordt gevraagd om in geval van ongeval het noodnummer te vormen.

Vragen over de samenstelling van producten betreffen vaak geneesmiddelen op de buitenlandse markt waarvoor de oproeper het equivalent in België zoekt. Het Centrum ontvangt eveneens vragen afkomstig van buitenlandse Antigifcentra die met een Belgisch product geconfronteerd worden.

De oproepen die in deze categorie zitten gaan bijvoorbeeld over vragen die te maken hebben met een oproep die in behandeling is, alsook over de manier van toedienen van bepaalde producten (antigifmiddelen, metaalchelatoren, antidota bij een cyanidevergiftiging, ...)

DIVERSE ACTIVITEITEN

8.1. Projecten en studies

Koolstofmonoxidevergiftiging

Sinds 1995 heeft het Antigifcentrum, op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid (nu de FOD Volksgezondheid), een nationaal register opgericht voor CO-intoxicaties die worden opgenomen in de urgentiediensten van ziekenhuizen. De ziekenhuizen nemen hier op vrijwillige basis aan deel.

De verzamelde gegevens zijn het onderwerp van een ander rapport dat beschikbaar is op de website van het Antigifcentrum.

Dr M. Fortuin

Farmacovigilantie – mensen

Sinds 2001 heeft het Antigifcentrum een overeenkomst met de FOD Volksgezondheid voor het doorgeven van alle bijwerkingen van geneesmiddelen waarvoor het Antigifcentrum gecontacteerd wordt. Alle gegevens worden geanalyseerd vooraleer ze worden doorgegeven aan de verantwoordelijke van de afdeling Geneesmiddelenbewaking van het Federale Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG). De overeenkomst voorziet het maandelijks doorsturen van gegevens en het opmaken en doorsturen van een jaarrapport.

De gevallen die worden doorgestuurd beantwoorden altijd aan de definitie van ongewenst effect die van toepassing was voor 2012: een schadelijke reactie die niet gewild is en voortkomt uit het toegelaten gebruik van een geneesmiddel in normale hoeveelheid.

Dr P. Selway

Farmacovigilantie – dieren

Sinds 2010 is er ook een opvolging van de oproepen voor veterinaire geneesmiddelen. De oproepen in verband met een blootstelling met symptomen aan een product voor veterinair gebruik bij de mens of bij het dier, evenals de blootstelling met symptomen aan een geneesmiddel voor humaan gebruik bij het dier, worden in aanmerking genomen.

De gegevens worden elke maand doorgegeven aan de veterinaire eenheid van het FAGG.

Dr Y. Haerden, Dr M. Mostin

Toxicovigilantie – gevaarlijke mengsels

De Conventie omtrent gevaarlijke mengsels die liep tussen het Antigifcentrum en de Dienst Risicobeheersing van de FOD Volksgezondheid (DG5) werd hernomen. Het Antigifcentrum deed een analyse van de oproepen voor intoxicaties met gevaarlijke mengsels, met een bijzondere aandacht voor de corrosieve producten, de wascapsules, de vloeistoffen voor elektronische sigaretten en de producten op basis van hypochloriet.

Dr M. Mostin, Dr G. Verstegen

8.2. Congressen-Internationale vergaderingen

Congres EAPCCT, Malta, 24-27 mei 2015:

Poster "Caustic exposures reported to the Belgian poison centre",
Dr M. Mostin, Dr G. Verstegen;

Poster "Cluster of naphazoline and phenylephrine intoxications in children due to a compounding pharmacy error",
Dr M. Mostin, Dr Y. Haerden, Dr E. Goossens;

Poster: "Current status of carbon monoxide poisoning in Belgium",
Dr. M. Fortuin, Dr M. Mostin;

Poster: "Incidence of carbon monoxide intoxication in Belgium",
Dr M. Fortuin, Dr M. Mostin;

Presentatie: Journal Club, "The best papers of 2014". Dr Geert Verstegen

Article: Should computerized tomography replace endoscopy in the evaluation of symptomatic ingestion of corrosive substances? Bonnici KS, Wood DM, Dargan PI.

Clin Toxicol (Phila), 2014 Nov; 52(9):911-25. doi : 10.3109/1553650.2014.957310. Epub 2014 Sep 16.

Review. PMID : 25224219

8.3. Cursussen - voordrachten

Voordracht « household cleaners and domestic accidents, a Poison Centre perspective »
Infosession DETIC sur les détergents, 11 février 2015, Diamant building Bruxelles
Dr M. Mostin

Opleiding « Le centre Antipoisons », séminaires d'introduction à la toxicologie pour les études de
Bachelier en Sciences biomédicales, campus UCL, Woluwe 24/02/2015
Dr M. Mostin

Derde Lage Landen Symposium "Acute intoxicaties", Gent 26 juni:
Voordracht: "Pitfalls in chemical burns" - Clinical cases
Dr G. Verstegen

Voordracht, vergadering infosessie DETIC, Brussel 25/09/2015
"Oproepen voor caustische blootstellingen, voorstelling studie caustica" Dr G. Verstegen -
"Intoxications aiguës et produits domestiques",
Dr Martine Mostin

Opleiding "Verdieping onderhoudsproducten" Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk
van Familiehulp – Brussel
Dr G. Verstegen

Opleiding « Vergiftigingen » - Rode Kruis-Vlaanderen Mechelen, 24/10/2015
Dr C. Tobback

Voordracht GLEM "Les intoxications en médecine générale " maison médicale Essegheem,
Jette 23 septembre 2015
Dr M. Mostin

Voordracht «Déclarations des mélanges dangereux au Centre Antipoisons belge »
Jaarlijkse conferentie: Mise en œuvre des règlements REACH et CLP et challenges à venir, Luxembourg
Institute of Science and Technology, Chambre de Commerce , Luxembourg 03/12/2015
Dr M. Mostin .

Persconferentie "Symbolen herkennen kan levens redden" - Brussel 17/06/2015

Voordracht: "Ongevallen met chemische huishoudproducten"
Dr G. Verstegen

8.4. Allerlei

Studiebezoek door "professionele lesgevers Bedrijfseerstehulp" - 28/05/2015
Dr C. Tobback

Deelname studiedag FAGG – Brussel 01/12/2015
Pharm. H. Smet

Deelname werkgroep "Chemische agentia", advies HGR 9108 « Human Exposure to Caustic and/or
Corrosive Substances (Acids and Alkali) » ,
Dr G. Verstegen

Vergadering "PACT/RMOA Sodium Hydroxide and Potassium Hydroxide Technical Committee" –
kabinet Marghem – 11/05/2015
Dr. G. Verstegen

Presentatie van het rapport Fytovigilantie 2014, SPF Santé 12/02/2015
Dr Rachel Demarque

9.

PERSAANDACHT IN 2015

Het jaar 2015 was erg belangrijk voor de communicatie van het Antigifcentrum. Zo begon de in 2013 vernieuwde website op volle toeren te lopen en het centrum startte in juni 2015 haar activiteiten op de sociale media Facebook en Twitter. Ook slaagde het Antigifcentrum er in een recordaantal vermeldingen in de pers te halen.

Voor de website werd 2015 een prima jaar, met reusachtige pieken – tot boven de 10.000 bezoekers per dag – in de zomermaanden. Vooral onze info over bijensteken was in deze periode erg gegeerd. Over heel het jaar telde de website 964.657 gebruikers (435.032 in 2014), 1.083.949 sessies (482.228 in 2014) en er werden 1.613.002 pagina's bezocht (862.240 in 2014). Dat alles maakt dat de website vorig jaar dubbel zo populair was als in 2014;

PERIODE	AANTAL GEBRUIKERS	AANTAL SESSIES	PAGINAWEEERGAVE
Januari	48.566	54.628	96.910
Februari	44.142	49.565	89.104
Maart	52.893	59.696	99.753
April	57.805	64.731	101.444
Mei	66.054	74.194	122.230
Juni	80.853	90.658	129.307
Juli	139.832	157.312	196.930
Augustus	183.680	206.680	257.332
September	86.387	96.803	151.463
Oktober	78.271	87.425	148.892
November	63.151	71.082	113.850
December	63.113	71.175	105.787
TOTAAL	964.657	1.083.949	1.613.002

Het Antigifcentrum publiceerde in 2015 tien nieuwsbrieven, die 2.284 mensen bereikten. Uitgezonderd een thema-nieuwsbrief over de nieuwe etiketten en pictogrammen bevatten alle nieuwsbrieven twee thema's, met links naar content op de website. Lezers van de nieuwsbrief kregen meestal de primeur van een nieuw artikel, dat na het verschijnen van de nieuwsbrief op de website werd geplaatst.

In juni 2015 is het Antigifcentrum van start gegaan met een meer intensieve aanwezigheid op de sociale media. We maakten een Facebook- en een Twitteraccount aan. Beide accounts kenden een vliegende start, groeiden in het najaar iets trager en zaten vanaf december opnieuw stevig in de lift.

Zo sloten we 2015 af met 334 mensen die ons volgen op Facebook. Er werden een 160-tal berichten geplaatst, de meeste met een link naar de website. Sommige berichten hadden een erg groot bereik, zoals dat met veiligheidstips voor de kerstvakantie (meer dan 4.300 mensen bereikt), een verwijzing naar de Pieterman (meer dan 2.200 personen bereikt) en een bericht over zwembadwater (meer dan 1.700 mensen bereikt). Wekelijks bereiken onze berichten gemiddeld ruim 500 mensen.

Op Twitter werden we eind 2015 gevolgd door 222 personen/instanties/organisaties. Vooral de medische sector, de brandweer en de pers zijn erg geïnteresseerd in onze berichten. We hebben ongeveer 260 tweets verstuurd, meestal met een link naar onze website, en we zijn een 50-tal keer vermeld in tweetberichten van anderen. Hieronder enkele voorbeelden:

Een greep uit de vele tweets:

- Vergiftiging door chocolade bij honden | Belgisch Antigifcentrum <http://fb.me/1APUSgy86> (28 januari)
- Bevestigd: volgens het Antigifcentrum is de combinatie van Baileys en Tonic niet gevaarlijk. #rrradio (2 februari)
- Ken jij het nummer 070 245 245? Dankzij #JeugdRodeKruis is het opgeslagen in 18 gsm's tijdens een vorming in @JCTranzit! #Antigifcentrum (1 april)
- Ik wens jullie allemaal fijne paasdagen. Opgelet : chocolade is giftig voor honden. Op antigifcentrum.be kan je,...<http://fb.me/7kcoW0lyF> (3 april)
- Intoxication du chien par le chocolat | Centre Antipoisons Belge <http://fb.me/1CHXgo3lt> (3 april)
- javel en antikalkproducten niet mixen is de boodschap #antigifcentrum (26 april)
- #tip Opgelet met energiedranken voor kinderen - In de periode 2010-2014 kreeg het Antigifcentrum 37 oproepen binne...<http://ow.ly/2YlrSs> (17 mei)
- Toujours plus d'appels au Centre antipoisons: attention à l'eau de javel, aux médicaments et aux capsules de lessive! <http://bit.ly/1SvodcM> (24 mei)
- #Antipoisons > Plus de 54.000 appels passés vers le Centre en 2014 (26 mei)
- Volwassenen bijna evenveel als kinderen een vergiftiging <http://ow.ly/NurpZ> #EHBO jaarverslag 2014 van het Antigifcentrum (27 mei)
- 1 op de 3 oproepen bij #Antigifcentrum voor dreumesen en peuters. #Wasmiddelcapsules zijn bijzonder gevaar <http://bit.ly/1cZb8rl> (27 mei)
- Ministers Lydia Mutsch & Maggie De Block: "Inwoners Gr-hertogdom Luxemburg kunnen nu terecht bij Belg Antigifcentrum" (2 juni)
- Antigifcentrum waarschuwt voor Reuzenberenklauw! Binnenkort start afdeling Bovenschelde met bestrijding. @WenZ_NV (2 juni)
- La Belgique met son centre antipoisons à disposition des Luxembourgeois [http://www.rtb.be/info/artikel/detail?id=9000339&cat=SOCIETE ...](http://www.rtb.be/info/artikel/detail?id=9000339&cat=SOCIETE...) (7 juni)
- #antigifcentrum zet nuttige tips op Twitter. Zeker te volgen ! @be_poisoncentre (25 juni)
- Piqûre de guêpe, d'abeille, de frelon et de bourdon | Centre Antipoisons Belge [http://www.centreantipoisons.be/nature/animaux/piq-re-de-gu-pe-d-abeille-de-frelon-et-de-bourdon ...](http://www.centreantipoisons.be/nature/animaux/piq-re-de-gu-pe-d-abeille-de-frelon-et-de-bourdon...) (9 juli)
- Le centre antipoisons reçoit 147 appels par jour. Une victime sur trois est âgée de 4 ans ou moins <http://fb.me/4MmGKSOGv> (3 augustus)
- #Focusconso produits d'entretien : 11.538 appels au centre antipoisons ! <http://ow.ly/QzqVt> <http://ow.ly/i/ceaDb> (10 augustus)
- Guêpe: le centre antipoisons a déjà reçu 162 appels. Piqûre de rappel sur les aspects médicaux [http://www.lejournalmedecin.com/centre-antipoisons-deja-162-appels-pour-des-piqures-de-guepe ...](http://www.lejournalmedecin.com/centre-antipoisons-deja-162-appels-pour-des-piqures-de-guepe...) (11 augustus)
- @degroenevinger @KeesdeBoon Bericht over "bittere courgette en pompoenen" bij het AntiGifCentrum: [http://www.antigifcentrum.be/voeding/bittere-courgettes-en-pompoenen ...](http://www.antigifcentrum.be/voeding/bittere-courgettes-en-pompoenen...) (21 augustus)
- Que doit-on faire après une piqûre d'hyménoptère? | guêpe, abeille, frelon et bourdon | Centre Antipoisons Belge [http://www.centreantipoisons.be/nature/animaux/piq-re-de-gu-pe-d-abeille-de-frelon-et-de-bourdon ...](http://www.centreantipoisons.be/nature/animaux/piq-re-de-gu-pe-d-abeille-de-frelon-et-de-bourdon...) (22 augustus)
- Wat te doen als jouw uk een hapje of slokje wasmiddel heeft genomen: Het Antigifcentrum krijgt gemiddeld zo'n ... <http://bit.ly/1PaV8A2> (19 september)
- @frankdeboosere waarschuwt voor CO-vergiftiging. Hoe voorkomen? Het Antigifcentrum geeft een duidelijk overzicht: [http://www.antigifcentrum.be/koolstofmonoxide/co-vergiftiging-voorkomen ...](http://www.antigifcentrum.be/koolstofmonoxide/co-vergiftiging-voorkomen...) (8 oktober)

- Centre antipoisons: Une urgence? Appelez le 8002-5500! Lisez cet artikel pour en savoir plus : <http://ow.ly/QOn5X> (12 oktober)
- André, natuurgids uit Hasselt: "Ze zien er lekker uit, van kleur en vorm". Toch oppassen voor giftige paddenstoelen anders #antigifcentrum (10 november)
- De Standaard reports Vierhonderd mensen contacteerden Antigifcentrum na eten giftige paddenstoelen: Net geen v... <http://bit.ly/1SeQdPM> (10 november)
- #veiligheidstip: sla het gratis nummer van het antigifcentrum op in je telefoon, zodat je het in geval van nood meteen hebt: 070 245 245 (25 november)
- Que dois-je faire si mon enfant a avalé une feuille d'étoile de Noël? | Étoile de Noël | Centre Antipoisons Belge <http://www.centreantipoisons.be/nature/plantes/les-plantes-toxiques/toile-de-no-l...> (14 december)
- Que faire si votre chien a mangé du chocolat? | Intoxication du chien par le chocolat | Centre Antipoisons Belge <http://www.centreantipoisons.be/nourriture/intoxication-du-chien-par-le-chocolat...> (18 december)

In 2015-2016 werken we samen met twee groepen studenten van de Odisee Hogeschool, meer bepaald de afdeling Ehsal Management School (EMS), om onze sociale media te optimaliseren.

In 2015 kwam het Antigifcentrum 103 keer in de media. Mede dankzij twee persconferenties – ondertekening convenant met GH Luxemburg en nieuwe pictogrammen, 41 keer de Franstalige pers en 62 keer de Nederlandstalige pers:

Reportage eau de Javel

On n'est pas de pigeons! (RTBF) (video – 20/1/2015)

Over gifstoffen in ons lichaam en andere ongezonde dingen

Urgent.fm (radioreportage - 29/1/2015)

11 choses que votre chien ou chat doit jamais avaler

L'Avenir (artikel - 30/1/2015)

Combinatie Baileys en Tonic is niet gevaarlijk

Radio MNM (interview in avonduitzending met dr. Henk Van Pelt - 2/2/2015)

Antigif (over medicinale houtskool)

Goed Gevoel (interview - maart 2015)

CO-vergiftiging: vorig jaar 22 doden door 'stille moordenaar'

Knack (artikel – 23/3/2015)

22 doden door CO-vergiftiging in 2014

Zita (artikel – 25/3/2015)

22 doden door CO-vergiftiging in 2014

Nieuwsblad (artikel – 25/3/2015)

Vorig jaar 22 doden door CO-vergiftiging

Metro (artikel – 25/3/2015)

Minder doden door CO-vergiftiging in 2014

Het Laatste Nieuws (artikel – 25/3/2015)

De Block waarschuwt voor consumptie energiedranken door kinderen

Knack (artikel - 25/3/2015)

22 doden door CO-vergiftiging in 2014

Gazet van Antwerpen (artikel – 25/3/2015)

Minder doden door CO-vergiftiging in 2014

De Morgen (artikel – 25/3/2015)

Le monoxyde de carbone a fait 22 victimes en 2014
RTL (artikel - 25/3/2015)

Le monoxyde de carbone a fait 22 victimes en 2014
L'Avenir (artikel - 25/3/2015)

Le monoxyde de carbone a fait 22 morts en 2014
La Dernière Heure (Artikel - 26/3/2015)

Antigifcentrum ontving 37 oproepen over consumptie energiedranken door kinderen
Medi Quality (artikel - 26/3/2015)

Een inkijk bij: het Belgische Antigifcentrum
Spoedmagazine (reportage - maart/april 2015)

Les produits chimiques dans la maison
Ouftivi (vidéo - 6/4/2015)

Mix poetsproducten kan gevaarlijk zijn
VTM (uitzending - 26/4/2015)

Attention, certains produits ménagers sont dangereux
7sur7 (artikel - 27/4/2015)

Mix poetsproducten kan gevaarlijk zijn
De Standaard (artikel - 27/4/2015)

Let op: Mix van poetsproducten kan gevaarlijk zijn
NieuwsUit.com (artikel - 27/4/2015)

Opgepast: mix van deze poetsproducten kan gevaarlijk zijn
Het Laatste Nieuws (artikel - 27/4/2015)

Opgepast: mix van deze poetsproducten kan gevaarlijk zijn
De Morgen (artikel - 27/4/2015)

Mix poetsproducten kan gevaarlijk zijn
Het Nieuwsblad (artikel - 27/4/2015)

Bracelets magique
On n'est pas de pigeons! (RTBF) (vidéo - 29/4/2015)

Is houtskool het nieuwe wondermiddel?
Goed Gevoel (artikel - 7/5/2015)

Les produits d'entretien ne sont pas des jouets: rappel des conseils de sécurité pour vos enfants
RTL (vidéo - 23/5/2015)

Toujours plus d'appels au Centre antipoisons
Sud Info (artikel - 24/5/2015)

Plus de 54.000 appels passés vers le Centre Antipoisons en 2014
L'Avenir (artikel - 26/5/2015)

Alerte au paracétamol
Moustique (artikel - 23-29/5/2015)

Bijna 1 op de 3 oproepen bij Antigifcentrum voor dreumesen en peuters
Metro (artikel - 27/05/2015)

Wat te doen als jouw uk een hapje of slokje wasmiddel heeft genomen?
Het Laatste Nieuws (artikel - 27/5/2015)

8002 5500: Nouveau numéro gratuit pour Centre Antipoisons 24/24 et 7/7
RTL (artikel - 2/6/2015)

Luxemburgers kunnen voortaan bij Belgisch antigifcentrum terecht
De Redactie (artikel - 2/6/2015)

Le Centre antipoisons belge désormais accessible à tous les citoyens luxembourgeois
Sud Info (artikel - 2/6/2015)

Le Centre antipoisons belge désormais accessible à tous les citoyens luxembourgeois
Metro (artikel - 2/6/2015)

Le Centre antipoisons belge désormais accessible à tous les citoyens luxembourgeois
Le Soir (artikel - 2/6/2015)

Les habitants du Grand-Duché peuvent dès aujourd'hui s'adresser au Centre antipoisons belge
Infogreen.lu (artikel - 4/6/2015)

La Belgique met son centre antipoisons à disposition des Luxembourgeois
RTBF (artikel - 7/6/2015)

7 leerlingen in ziekenhuis na eten giftige plant op speelplaats
Het Nieuwsblad (artikel - 10/6/2015)

7 leerlingen in ziekenhuis na eten giftige plant op speelplaats
Gazet van Antwerpen (artikel - 10/6/2015)

Centre antipoisons: Une urgence? Appelez le 8002-5500!
Petitweb.lu (artikel - 15/6/2015)

Nouvelle signalétique sur les étiquettes de produits toxiques
RTL (vidéo - 17/6/2015)

Attention danger
RTBF (vidéo - 17/6/2015)

De nouveaux symboles pour indiquer les dangers des produits chimiques
7sur7 (artikel - 17/6/2015)

Kent u de nieuwe symbolen voor gevaarlijke producten?
Het Nieuwsblad (artikel - 17/6/2015)

Nieuwe gevaarsymbolen voor veiliger gebruik huishoudproducten
Het Laatste Nieuws (artikel - 17/6/2015)

Nieuwe gevaarsymbolen voor veiliger gebruik huishoudproducten
De Morgen (artikel - 17/6/2015)

Nieuwe gevarensymbolen
Radio 2 (uitzending - 17/6/2015) (vanaf minuut 41)

Gevarensymbolen zijn nu nog duidelijker
VTM (uitzending - 17/6/2015)

Gevaarlijke producten krijgen nieuwe pictogrammen
De Redactie (uitzending - 17/6/2015)

Negen nieuwe symbolen voor gevaarlijke huishoudproducten
Gazet van Antwerpen (artikel - 17/6/2015)

Negen nieuwe symbolen voor gevaarlijke huishoudproducten
Het Belang van Limburg (artikel - 17/6/2015)

Negen nieuwe symbolen voor gevaarlijke huishoudproducten
De Standaard (artikel - 17/6/2015)

Nieuwe gevaarsymbolen moeten leiden tot veiliger gebruik huishoudproducten
Metro (artikel - 17/6/2015)

Gare aux dangers de vos produits ménagers
Le Soir (artikel - 18/6/2015)

Hoed je voor de reuzenberenklauw
Okra-magazine (artikel - juli/augustus 2015)

Berce du Caucase: 6 conseils pour éviter les brûlures et se protéger
Le Soir (artikel - 15/7/2015)

7 conseils en cas de piquêre de méduse
Le Soir (artikel - 20/7/2015)

Le centre antipoisons reçoit 147 appels par jour. Une victime sur trois est âgée de 4 ans ou moins
Sud Info (artikel - 3/8/2015)

Piscine: gare à l'intoxication
L'Avenir (artikel - 4/8/2015)

Les appels au centre anti-poison sont en hausse: voici ce qu'il faut faire pour éviter les intoxications à cause de votre piscine
RTL (vidéo - 5/8/2015)

Attention aux vives à la mer du Nord: leurs piqûres sont très douloureuses
RTBF (artikel - 10/8/2015)

Que faire en cas de piqûres de guêpes?
Le Vif (artikel - 10/8/2015)

Deze telefoonnummers moet u meenemen op reis
Het Nieuwsblad (artikel - 10/8/2015)

Drie toeristen aan de kust gestoken door giftige pieterman
De Morgen (artikel - 10/8/2015)

Drie toeristen gestoken door giftige pieterman
Het Nieuwsblad (artikel - 10/8/2015)

Guêpes: les appels en hausse de 80 % au centre antipoison
La Dernière Heure (artikel - 11/8/2015)

Déjà 162 appels pour des piqûres de guêpe
Le Journal du Médecin (artikel - 11/8/2015)

Opvallende toename aantal wespensteken
Artsenkrant (artikel - 11/8/2015)

Verwarming weer aansteken na de zomer? Kijk de schouw na!
Het Nieuwsblad (artikel - 8/9/2015)

"CO-alarm geeft vals gevoel van veiligheid"
Het Laatste Nieuws (artikel - 9/9/2015)

Laat uw ketel controleren en voorkom CO-vergiftiging
Bouw en Wonen (artikel - 9/9/2015)

Giftige paddenstoelen maken jaarlijks tientallen kinderen ziek
Het Laatste Nieuws (artikel - 14/9/2015)

Opgepast voor giftige paddenstoelen
VTM (uitzending - 14/9/2015)

Opgepast voor giftige paddenstoelen
De Morgen (artikel - 15/9/2015)

Een telefoontje kan uw leven redden
CM-Moment (artikel - september 2015)

6 % des appels au centre antipoison concernent ... des animaux
L'Avenir (artikel - 2/10/2015)

Intoxication des animaux domestiques: voici les produits parfois insoupçonnés qui sont dangereux pour votre compagnon
RTL (artikel - 3/10/2015)

Tinlot: la cueillette des champignons, attention soyez prudents!
RTBF (vidéo - 5/10/2015)

Paddenstoelenbendes roven bossen leeg
Het Belang van Limburg (artikel - 6/10/2015)

Zijn deze veelvoorkomende paddenstoelen giftig of eetbaar?
Het Belang van Limburg (artikel - 7/10/2015)

Mijn kind heeft bleekwater ingeslikt, wat nu?
Het Laatste Nieuws (artikel – 7/10/2015)

Paddenstoelen plukken voor dummies
Knack (artikel – 15/10/2015)

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie lanceert de campagne Veilig Verwarmen
Editie Pajot (artikel – 19/10/2015)

Zo zorgt u er voor dat CO geen stille doder wordt
Het Nieuwsblad (artikel – 19/10/2015)

Grosse frayeur pour Geoffrey quand ses voisins ont rallumé le chauffage: comment éviter les dangers liés au CO, ce “tueur silencieux”?
RTL (artikel - 20/10/2015)

Nouvelle intoxication au CO à Namur: les pompiers appellent à la vigilance
L'Avenir (artikel - 30/10/2015)

Monoxyde de carbone: comment éviter une intoxication?
La Libre (artikel - 2/11/2015)

Intoxication au CO
Radio AraBel (émission de radio - 3/11/2015)

Vierhonderd mensen contacteerden Antigifcentrum na eten giftige paddenstoelen
Knack (artikel – 10/11/2015)

Antigifcentrum overstelpt met telefoontjes na giftige paddenstoelen
TVL (artikel – 10/11/2015)

Vierhonderd mensen contacteerden Antigifcentrum na eten giftige paddenstoelen
Gazet van Antwerpen (artikel – 10/11/2015)

Vierhonderd mensen contacteerden Antigifcentrum na eten giftige paddenstoelen
Het Nieuwsblad (artikel – 10/11/2015)

400 mensen contacteerden Antigifcentrum na eten giftige paddenstoelen
De Redactie (artikel – 10/11/2015)

Vierhonderd mensen contacteerden Antigifcentrum na eten giftige paddenstoelen
De Standaard (artikel – 10/11/2015)

4 slachtoffers van CO-intoxicatie
Grootwetteren.be (artikel – 23/11/2015)

Autant Savoir: Monoxyde de carbone: attention danger
Le Ligueur (artikel - edition 2015-16)

10.

CONCLUSIE

Het Antigifcentrum is fier op de ondertekening op 2 juni van een akkoord tussen de overheid van het Groothertogdom Luxemburg en het Antigifcentrum. Deze Conventie maakt het voor de inwoners van Groothertogdom Luxemburg mogelijk om gebruik te maken van het Belgisch Antigifcentrum bij een vermoedelijke vergiftiging. Deze overeenkomst versterkt de goede band die het Belgisch Antigifcentrum van oudsher heeft met de artsen van het Groothertogdom Luxemburg, die sinds zijn oprichting steeds een beroep konden doen op zijn diensten. De inwoners van het Groothertogdom Luxemburg bereiken het Antigifcentrum via een gratis nummer. Het Antigifcentrum werd eveneens aangeduid als organisme dat verantwoordelijk is om de samenstelling te ontvangen van gevaarlijke mengsels en biocides die op de markt van het Groothertogdom Luxemburg hun intrede doen.

Dank zij de meer dan 55.000 oproepen per jaar is het Antigifcentrum een geprivilegieerde bron van informatie omtrent de producten die betrokken zijn bij ongevallen. Dankzij de opvolging van de ongelukken die zich voordoen met gevaarlijke mengsels heeft het Antigifcentrum een signaalfunctie in het kader van preventie en het signaleren van de meest verontrustende situaties en producten.

Het aantal oproepen gaat in stijgende lijn, mede dankzij het gebruik van de sociale media en de inspanningen die het Antigifcentrum doet op het gebied van externe communicatie via voordrachten, persartikels, samenwerking met andere actoren zoals de dienst communicatie van de FOD Volksgezondheid.

Het Antigifcentrum draagt dankzij zijn snelle en efficiënte triagefunctie bij tot het verminderen van de druk op andere medische actoren, zoals de huisarts en de spoed en presenteert op die manier een gunstige kostenbatenratio, gezien vanuit het perspectief van de totale gezondheidszorg.

De cijfers zijn een slechte vertaling van de moeilijkheden waar ons team had mee te maken. Het vertrek van een collega, ziekte van een collega en opleiding van nieuwe collega's legden gedurende maanden een zware druk op het team. Het huidige team bevat artsen met ervaring waarvan velen de pensioenleeftijd bereiken in de komende jaren. De aanwerving van apothekers om het team te versterken – met ondermeer sterke competenties op het domein van geneesmiddelen – is een oplossing die in vele Europese centra positief wordt geëvalueerd.

Met de digitalisering van de oproepfiches, het dagdagelijkse werkinstrument van de artsen, zet het Antigifcentrum ook verdere stappen in het verhogen van de efficiëntie. Blijven investeren om vooruit te gaan is hierbij cruciaal.

Onder het motto 'Lean and Green' neemt het Antigifcentrum alvast zijn verantwoordelijkheid.

Het Antigifcentrum draagt dank zij zijn snelle en efficiënte triagefunctie bij tot het verminderen van de druk op andere medische actoren, zoals de huisarts en de spoed en presenteert op die manier een gunstige kostenbatenratio, gezien vanuit het perspectief van de totale gezondheidszorg.

RAAD VAN BESTUUR

- Voorzitter: Pr Dr Alain DE WEVER, Professeur à l'Université Libre de Bruxelles.
- Leden : Pr Dr Walter A.C. BUYLAERT, Hoogleraar aan de Universiteit Gent.
- Pr Em Dr Paul DAENENS, Emeritus aan de Katholieke Universiteit Leuven.
- Mr Luc DIERCKX, ere-administratief Directeur van het Antigifcentrum.
- Mme Paulette HALLEUX, Docteur en Sciences
- Dr Ap Viviane MAES, Vrije Universiteit Brussel
- Pr Em Dr Alfred NOIRFALISSE, Professeur Emérite à l'Université de Liège.
- Pr Dr Ph Marc VAN DAMME, Laboratoire de Toxicologie - Université Libre de Bruxelles.
- Mr Davy PERSOONS, Coordinator Animal Health, Pharma.be.
- Mme Françoise VAN TIGGELEN, Secrétaire Générale de DETIC
- Mr Yves VERSCHUEREN, Gedelegeerd Bestuurder essenscia Brussel.
- Pr Dr Arnold Jozef VLIETINCK, Emeritus Hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen.
- Pr Ph Pierre WALLEMACQ, Chef du Laboratoire de Toxicologie à l'Université Catholique de Louvain.
- Vertegenwoordiger van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid:
- Mr Thierry ROISIN –Pharmacien - Responsable de la division vigilance AFMPS.
- Dagelijks bestuur :
- Dr Martine MOSTIN, Directrice générale.
- Mevr Anne-Marie DESCAMPS, Administratief directeur.

